

AYTA

2022
AVRUPA'DA
YAŞAYAN
TÜRKLER
ARAŞTIRMASI





2022
AVRUPA'DA
YAŞAYAN
TÜRKLER
ARAŞTIRMASI

Bu saha araştırması T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı
Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı
Diaspora Araştırmaları Koordinatörlüğü tarafından
03.08.2022-15.09.2022 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

ÇALIŞMA EKİBİ

Koordinatör Fatih HASDEMİR
Uzman Tuğçe KARABEYESER
Proje Personeli Şule KARAKOÇ

DANIŞMAN

Prof. Dr. Sutay YAVUZ

İLETİŞİM

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA
TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI

OĐuzlar Mah. Mevlana Bulvarı No: 145 P.K:
06520 Balgat - ANKARA - TÜRKİYE

Telefon: 0(312) 218-40-00

Fax: 0(312) 218-40-49

Email: info@ytb.gov.tr

©2023 Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır. Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar BaŐkanlıĐının izni olmaksızın tamamı veya herhangi bir bölümü herhangi bir biçimde veya yöntemde, elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt olarak çoğaltılamaz. Kitapta yer alan görüşlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

GİRİŞ	7
TANIMLAYICI ÇERÇEVE	8
1. Araştırmanın Konusu	8
2. Araştırmanın Amacı	8
ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ	9
1. Araştırmanın Yöntemi	9
2. Örneklem	10
3. Araştırmanın Sınırlılıkları	11
4. Verilerin İşlenmesi ve Analizi	11
ARAŞTIRMA BULGULARI	13
DEMOGRAFİK BULGULAR	14
1. Fert Temel Özellikleri	14
2. Eğitim Durumu	14
3. Çalışma Durumu	14
TÜRKİYE'Yİ ZİYARET	29
AKTİF YURTTAŞLIK VE SİYASAL KATILIM	35
1. Sivil Toplum	36
2. Türkiye Seçimleri ve Siyasete İlgisi	41
3. Yurt Dışındaki Seçimlere ve Siyasete İlgisi	42
4. Dil Kullanımı	43
SONUÇ	48
BİBLİYOGRAFYA	51

TABLolar

Tablo 1: Doğum ülkesi.....	16
Tablo 2: Aslen Türkiye'nin neresindensiniz?.....	17
Tablo 3: Hangi ülke vatandaşısınız?.....	18
Tablo 4: Hanede sürekli beraber yaşanan kimseler.....	20
Tablo 5: Çocuk sayısı.....	21
Tablo 6: En son mezun olunan okulun bulunduğu ülke.....	22
Tablo 7: Mezun olunan alan.....	23
Tablo 8: Çalışmamanızın temel nedeni nedir?.....	24
Tablo 9: Türkiye'ye ne sıklıkla geliyorsunuz?.....	30
Tablo 10: Türkiye'ye geliş amacınız neydi?.....	30
Tablo 11: Bu ziyaretinizde nerelerde konakladınız?.....	31
Tablo 12: Hangi kuruluşlara üyesiniz?.....	36
Tablo 13: Ne tür kuruluşa üyesiniz?.....	38
Tablo 14: Üye olduğunuz kurum ve kuruluşların faaliyetlerine katılıyor musunuz?.....	39
Tablo 15: Sivil toplum kuruluşlarının hangi tür faaliyetlerine katılıyorsunuz?.....	40
Tablo 16: Türkiye'de siyaset ve seçimlere katılım.....	41
Tablo 17: Yurt dışında siyaset ve seçimlere katılım.....	42
Tablo 18: Günlük hayatta, bulunduğunuz ülkenin dilini mi yoksa anadilinizi mi kullanıyorsunuz?.....	43
Tablo 19: İş yerinde, bulunduğunuz ülkenin dilini mi yoksa anadilinizi mi kullanıyorsunuz?.....	44
Tablo 20: Evde aileniz ile birlikteyken, bulunduğunuz ülkenin dilini mi yoksa anadilinizi mi kullanıyorsunuz?.....	45
Tablo 21: Kitap veya haber okurken, bulunduğunuz ülkenin dilini mi yoksa anadilinizi mi kullanıyorsunuz?.....	46

GRAFİKLER

Grafik 1: Cinsiyet dağılımı.....	14
Grafik 2: Yaş dağılımı.....	14
Grafik 3: Medeni durum.....	15
Grafik 4: Yaşanılan ülke.....	15
Grafik 5: Yurt dışında yaşama süresi.....	18
Grafik 6: Vatandaşlık durumu.....	19
Grafik 7: Hanede yaşayan toplam kişi sayısı.....	21
Grafik 8: Cinsiyete göre en son mezun olunan okul.....	22
Grafik 9: Çalışma durumu.....	24
Grafik 10: Hangi sektörde çalışıyorsunuz?.....	25
Grafik 11: İşteki statünüz/konumunuz nedir?.....	26
Grafik 12: İşyerinizde düzenli olarak kaç kişi çalışmaktadır?.....	27
Grafik 13: Herhangi bir geliriniz var mı?.....	27
Grafik 14: Türkiye’de kaç gün geçirdiniz?.....	31
Grafik 15: Türkiye ziyaretinizde ailenizden kaç kişi size eşlik etti?.....	32
Grafik 16: Ailece bu ziyaretinizde Türkiye’de yaklaşık kaç avro harcadınız?.....	33
Grafik 17: Üye olup olmadığınızdan bağımsız yurt dışındaki STK'ların faaliyetlerine katılıyor musunuz?.....	40



GİRİŞ

Bugün diasporalar, hem anavatanlarında hem de yaşadıkları ülkelerde yönetimler tarafından önemsenmekte ve toplumsal gelişmeler ile uluslararası ilişkilerde etkin bir rol oynamaktadırlar. Bu bağlamda Türk diasporasının tarihsel oluşumu 1800 yıllarda Amerika'ya göçle başlayarak, Almanya başta olmak üzere 1960'lı yıllarda Avrupa'ya ilk işçi göçü yapanlardan, Balkanlar'daki Türklere kadar geniş bir alanda şekillenmiştir. Günümüzde Türk diasporasının büyük bir parçasını yurt dışına giden Türk vatandaşları ve izinle vatandaşlıktan çıkmış olan mavi kartlılar oluşturmaktadır. Bu kitle bugün yaşadıkları ülkelerde vatandaşlık haklarına sahip olsun veya olmasın üretimden yönetime kadar toplumsal hayatın tüm süreçlerinde yer almaktadır.

Türk diasporasının buldukları ülkelerdeki sosyal ve ekonomik statülerinin yükseltilmesi, kimlik ve kültürlerinin korunması ve Türkiye ile olan aidiyetlerinin muhafaza edilmesi Başkanlığımızın öncelik olarak koyduğu hedefler arasındadır. Bu hedeflere ulaşılması ve Türk diasporasının her yönüyle incelenerek çok yönlü veri temelli çalışmalar yapılması büyük önem arz etmektedir.

Türk diasporasına yönelik hizmetin kalitesini arttırmak ve bu hizmetleri sağlam bir zeminde yürütmek adına, diasporamızın yaşadığı ülkelerde ve Türkiye ile ilişkilerindeki durumunu veri temelli bütüncül bir gözle belirlemek gerekmektedir. Bu kapsamda, Başkanlığımız tarafından Türk diasporasına ait her türlü verinin periyodik olarak tutulmasını amaçlayan Türk Diaspora Endeksi (TDE) adı altında bir çalışma geliştirilmiştir. Türk Diaspora Endeksi kapsamında Başkanlığımız bünyesinde oluşturulan veri tabanı ile, Türk Diasporasının mekânsal ve zamansal değişimi takip edilebilmektedir. İstatistikî verilerin toplanması ve toplanan verilerin istatistiğe dönüştürülmesi ile sürdürülmesi planlanan bu veri tabanının günümüzde diaspora alanındaki çalışmalarda önemli eksiklikleri gidererek kamu diplomasisine de önemli bir katkı sunacağı düşünülmektedir. Türk Diaspora Endeksi'nin öncelikli amacı, yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın yaşadıkları ülkelerde hayat çizgilerinin ve güncel gelişmelerin bütüncül ve kapsamlı bir şekilde veri temelli incelenmesi ve değerlendirilmesidir. TDE sayesinde üretilecek bu istatistikî veriler yurtdışında yaşayan vatandaşlarımıza yönelik politikaları geliştirirken güncel ve güvenilir kaynak sağlayacaktır.

Türk Diaspora Endeksi kapsamında üç ana veri kaynağı üzerinden istatistikî veriler üretilmektedir: i) Türkiye içerisinde yer alan kurum ve kuruluşların üretmiş olduğu idari kayıtlar, ii) yurtdışı vatandaşlarımızın yaşadığı ülkelerde yer alan kurum ve kuruluşlar ile akademik çalışmalar sonucunda elde edilen ülkelere ait istatistikler ve iii) saha araştırmaları neticesinde ortaya çıkan veriler. Özellikle saha araştırmaları ile yurtdışında yaşayan vatandaşlarımıza yönelik verilerin planlı ve sistemli olarak toplanması, analizi ve rapor edilmesi mümkün olmaktadır. Saha araştırmalarında bilimsel araştırma yöntemleri göz önünde bulundurularak ihtiyaç duyulan konu ve çalışma alanları ile ilgili araştırmalar yürütülmesi TDE'nin amaçları arasındadır.

Diasporanın anavatanlarıyla güçlü ve sürdürülebilir ilişkiler kurması yanı sıra demokratik değerlere uygun şekilde buldukları ülkelerdeki toplumun gelişimine katkı sunmaları önemli bir politika hedefidir. Bu kapsamda 2022 yılında Ağustos ve Eylül aylarında gerçekleştirilen bu saha araştırması ile diaspora üyelerinin anavatanları olan Türkiye'ye olan bağlarını sürdürme, demokratik süreçlere etkin şekilde katılma ve yaşadıkları toplumlara aktif bir şekilde dahil olma anlamına gelen aktif yurttaşlık durumu incelenmiştir.

¹ <https://ytb.gov.tr/daireler/yurtdisi-vatandaslar>



TANIMLAYICI ÇERÇEVE

A. Araştırmanın Konusu

Bu araştırmada Avrupa’da yaşayan Türklerin;

1. Eğitim ve çalışma durumları,
2. Türkiye ziyaretleri,
3. Türkiye’de mülk edinme ve Türkiye’ye yatırım yapma durumları,
4. Sivil Toplum Kuruluşlarının faaliyetlerine katılımlarına,
5. Türkiye’de ve yaşadıkları ülkelerde siyasal katılımları ve siyasete ilgileri,
6. Türkiye ve yaşadıkları ülkelere aidiyetleri ve memnuniyetleri,
7. Türkçe dil kullanım düzeylerine,
8. Kamu kurumları ve YTB farkındalık düzeyleri,

ele alınmıştır. ⁱⁱ

B. Araştırmanın Amacı

Başkanlığımız Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında 4 Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi 738’inci maddesi uyarınca yurtdışında yaşayan vatandaşlarımız ve kaybettirme hâlleri dışında vatandaşlıktan çıkmış olanlar ile ilgili çalışmalar yapmak ve sorunlarına çözüm üretmek; yetkili kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılacak çalışmaların koordinasyonunun bir plan dâhilinde yapılmasını sağlamak ile görevlendirilmiştir. ⁱⁱⁱ

Başkanlığımızın görev tanımı çerçevesinde belirlediği hedeflere ulaşması için Türk diasporasına yönelik politikalara ilişkin öngörülerin oluşturulabilmesi ve hizmet kalitesinin artırılması açısından hedef kitleye ait istatistiki verilerin bütüncül bir şekilde ortaya koyulması büyük önem arz etmektedir. Bu bağlamda yapılacak saha araştırmalarının temel motivasyonu Türk Diasporasına ait mevcut durumun ve muhtemel sorunların ortaya konması ve ayrıca gelecekte ortaya çıkması muhtemel sorunların çözümü için yapılacak olan politika önerilerinin temellendirilmesi için bütünlük ve nesnel bir yaklaşımın ortaya konmasıdır. ^{iv}

Bu bağlamda, yaz tatillerini Türkiye’de geçirmek üzere gelen vatandaşlarımızla yapılan bu saha araştırması, uzun vadede yapılacak araştırmalarla karşılaştırma yapma ve sağlam bir temel oluşturma amacı taşımaktadır.

ⁱⁱ Vatandaşların yaşadıkları ülkelere aidiyetleri ve memnuniyetleri ve kamu kurumları ve YTB farkındalık düzeyleri ilgili bölüm ile araştırma içerisinde Başkanlığın çalışma amaçları doğrultusunda hizmete özel olarak gördüğü bazı tablolar raporlama dışında bırakılmıştır.

ⁱⁱⁱ Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum Ve Kuruluşlar İle Diğer Kurum Ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (2018, 15 Temmuz). Resmî Gazete. Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/07/20180715-1.pdf>

^{iv} <https://ytb.gov.tr/daireler/yurtdisi-vatandaslar>

Bu araştırmanın sonuçları, yapılacak diğer çalışmaların katkısıyla ve aynı zamanda dönemsel koşulların anlaşılmasıyla birlikte verimli bir çerçeveye oturtulabilir.

Bu amaçla, gerçekleştirilen saha araştırmasıyla Avrupa'nın 8 ülkesinde bulunan Türk diasporasının aktif yurttaşlık durumları incelenmiştir. Bu çalışma kapsamında aktif yurttaşlık; Avrupa'da yaşayan Türklerin sivil toplum kuruluşlarına katılımları, Türkiye ve yaşadıkları ülkelerdeki siyasal katılım ve siyasete ilgilerine ilişkin algı, görüş ve tutumlarına karşılık gelmektedir. Anket soruları kullanılarak gerçekleştirilen ölçümlerle aktif yurttaşlık ve siyasal katılıma dair bir değerlendirme yapılması amaçlanmaktadır. Türk diasporasının siyasal katılımı, diaspora üyelerinin anavatanları olan Türkiye'ye olan bağlarını sürdürme, buldukları ülkeler ile Türkiye'deki demokratik süreçlere etkin şekilde katılma ve yaşadıkları toplumlara aktif bir şekilde dahil olma anlamına gelmektedir.

Bu araştırma diaspora üyelerinin her iki ülkenin siyaseti hakkında görüşlerini, oy verme alışkanlıklarının, toplumsal sorumluluklar hakkındaki düşüncelerinin ve anavatanlarına yönelik taleplerinin belirlenmesine katkı sağlayacaktır. Aynı zamanda araştırma sonuçları, diaspora üyelerinin siyasal süreçlere etkin şekilde katılımlarının teşvik edilmesi, eşit temsilin sağlanması ve politika yapıcılarının diaspora politikalarını şekillendirirken daha sağlıklı kararlar almasına yardımcı olacaktır. Böylelikle çalışmanın sosyal bilim literatürüne, devlet kurumlarına, üniversitelere ve sivil toplum kuruluşlarına önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ

A. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmanın konusu ve kapsamı dikkate alındığında elde edilen verilere göre 2021 yılında yurt dışı ikametli 5.326.695 vatandaşımız Türkiye'ye giriş yapmıştır. Büyük çoğunluğu ise Mayıs-Eylül arası giriş yaparak sayıları 2.904.725'a ulaşmıştır⁵. Vatandaşlarımız yaşadıkları ülkelere dönüşlerini ise genellikle Ağustos ve Eylül aylarının ortalarında yapmaktadırlar. Bu nedenle, araştırmanın evrenini 18 yaş üzeri Avrupa'da 8 ülkede yaşayan ve tatillerini memleketlerinde geçirmek üzere Türkiye'ye gelerek, Ağustos ve Eylül aylarında Kapıkule sınır kapısı ve İstanbul Havalimanı'ndan çıkış yapan vatandaşlar ve izinle vatandaşlıktan çıkan Almanya ve Avusturya'da yaşayan mavi kartlılar oluşturmaktadır.

Saha araştırmasının tarihleri belirlenirken ülke ve eyaletlere göre tatil günleri baz alınmıştır. Yine araştırmanın yapılacağı konumlar belirlenirken vatandaşların yoğun olarak çıkış yaptığı konumlar seçilmiştir. Kapıkule Sınır Kapısında YTB dinlenme tesisi, pasaport kontrol noktası öncesi ve pasaport kontrol noktası sonrası olmak üzere 3 ayrı alanda görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yoğunluk yaşanması beklenen bu 3 alandan sadece pasaport kontrol noktası sonrasında bulunan bölümde yoğunluk yaşanmıştır. İstanbul Havalimanı'nda ise dış hatlar giden yolcu bölümünde görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

⁵T.C Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sınır İstatistikleri, 2022 Yılı Sınır Giriş-Çıkış İstatistikleri.
Erişim adresi: <https://yigm.ktb.gov.tr/TR-249709/yillik-bultenler.html>

Saha uygulamasında kantitatif araştırma yöntemi ve bu yöntemin yüz yüze anket tekniği kullanılmıştır. Kapıkule Sınır Kapısı ve İstanbul Havalimanı'nda toplam 14 anketör görev almıştır. Görüşmeler yaklaşık 6 – 13 dakika arasında sürmüştür.

Araştırmada kullanılan soru formu 4 ana bölümden oluşmuştur. İlk bölümde katılımcıların demografik özelliklerini betimlemek amacıyla fert temel özellikleri, eğitim durumları ve çalışma durumlarını ilişkin sorular sorulmuştur. Bu sorular arasında, cinsiyet, yaş, medeni durum, yaşadığı ülke, doğum yeri, yurt dışında yaşama süresi, öğrenim durumu ve mesleği ile ilgili sorular yer almıştır. İkinci bölüm katılımcıların Türkiye'ye ne sıklıkla geldikleri, geliş amaçları, konakladıkları yer ve süre, kimlerle geldikleri ve ne kadar harcama yaptıkları gibi Türkiye'ye ziyaretleriyle ilgili sorular sorulmuştur. Üçüncü bölümde aktif yurttaşlık ve siyasal katılımlarının analiz edilebileceği sorular sorulmuştur. Bu sorular sivil toplum kuruluşlarına katılımları, Türkiye seçim ve siyasete katılımları, yaşadıkları ülkelerde seçim ve siyasete katılımları ve kullandıkları dil gibi sorular yer almıştır. Son bölümde ise yurt dışında hizmet veren kamu kurum kuruluşlarına ilişkin bilgi düzeyi ile YTB bilinirlik düzeyi sorulmuştur.

B. Örneklem

Araştırma örnekleme alınan ülkeler tatil tarihlerinde sınır kapılarında vatandaşların en yoğun olarak geldikleri ülkelere göre belirlenmiştir. Bu ülkelerin çoğunluğu Avrupa ülkelerini kapsamaktadır. Bu Avrupa ülkelerinden de Danimarka, İtalya, Norveç ve Finlandiya gibi ülkelerde Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü (NİİGM) veri tabanından alınarak analiz edilen verilere göre Türk vatandaşların ve mavi kartlıların toplam yurt dışında yaşayan nüfus yoğunluğu içinde belli bir yüzdenin altında kaldığı için örnekleme alınmamıştır. Örneklemin kapsamını Almanya, Fransa, Hollanda, Avusturya, Belçika, İsviçre, İsveç, Birleşik Krallık'tan oluşan 8 ülke oluşturmaktadır.

Örneklem Türk vatandaşların ve mavi kartlıların NİİGM verilerinden elde edilen nüfusundan yola çıkarak 1920 kişi olarak belirlenmiştir.

Ülke Örneklem Çizelgesi

Ülke	Frekans (Sayı)	Yüzde (%)
Almanya	960	50,0
Fransa	318	16,6
Hollanda	189	9,8
Avusturya	129	6,7
Belçika	129	6,7
İsviçre	65	3,4
İsveç	65	3,4
Birleşik Krallık	65	3,4
TOPLAM	1920	100

Ülke örneklem dağılımları ise olasılıksız örnekleme yöntemlerinden tarama yapılarak belirlenen kota örnekleme ile bu ülkelerdeki Türk nüfusu baz alınarak belirlenmiştir. Belirlenen ülke örneklem dağılımlarının cinsiyet ve yaş dağılımı yurtdışında yaşayan Türk nüfusun cinsiyet ve yaş dağılımları dikkate alınarak tespit edilmiştir. Örneklem dağılımı, nüfuslar ile orantılı olarak tabakalandırılmıştır.

Araştırmada tamamlanan anket sayıları belirlenen ülke kotaları üzerinden gerçekleştirilmiştir. Ancak cinsiyet ve yaş grupları dağılımında belirlenen kotalarda, hedef kitlenin devamlı mobilize olması ve cevapsızlık nedeniyle küçük sapmalar olmuştur.

C. Araştırmanın Sınırlılıkları

Sosyal araştırmada karşılaşılabilecek bazı sınırlılıklar bu araştırmada da bulunmaktadır. Avrupa'da Yaşayan Türkler Araştırması uygulanırken yaşanan zaman ve mekanla ilgili en önemli sınırlılıklar aşağıda belirtilmiştir:

1. Saha araştırmasının Ağustos ve Eylül aylarında sınır kapılarında yapılmış olmasıdır. Bu nedenle bazı sorularda cevaplar genellenmemelidir. Bu sınırlılığın aşılması için anketin daha farklı mekanlarda ve farklı aylarda yapılması da göz önünde bulundurulmalıdır.
2. Vatandaşların evlerine bir an önce varma telaşıyla hızlı hareket etmeleri sebebiyle özellikle vakit açısından sıkıntılar yaşanmıştır. Bu beklenen bir durum olduğundan soru kağıdındaki birçok sorunun daha az zamanda yanıtlanmasını sağlamak amacıyla uygun bir şekilde düzenlenmiştir.

D. Verilerin İşlenmesi ve Analizi

Saha araştırmasında tamamlanan anketlerin %15'ine telefon kontrolü yapılarak veri kalite kontrolü gerçekleştirilmiştir. Anket kontrollerinin bitmesinin ardından elde edilen tüm veriler SPSS paket programı ile analiz edilmiştir.

Sorulara ilişkin verilerin frekans ve yüzde değerleri hesaplanarak anketin amacına ve araştırma sorularına göre yorumlanmıştır. Ayrıca soruların yaş, cinsiyet, eğitim, ikamet edilen ülke, yaşama süresi gibi değişkenler ile olan ilişkileri çapraz tablolar ile incelenerek yine anketin amacına ve araştırma sorularına göre yorumlanmıştır. Bu incelemede Ki-Kare analizinden faydalanılmıştır. Ki-Kare değerleri tabloların altına yazılmış ve istatistiksel olarak anlamlı olan sonuçlar daha ayrıntılı incelenmiştir.

01



DEMOGRAFİK BULGULAR

1. Fert Temel Özellikleri
2. Eğitim Durumu
3. Çalışma Durumu

DEMOGRAFİK ANALİZ

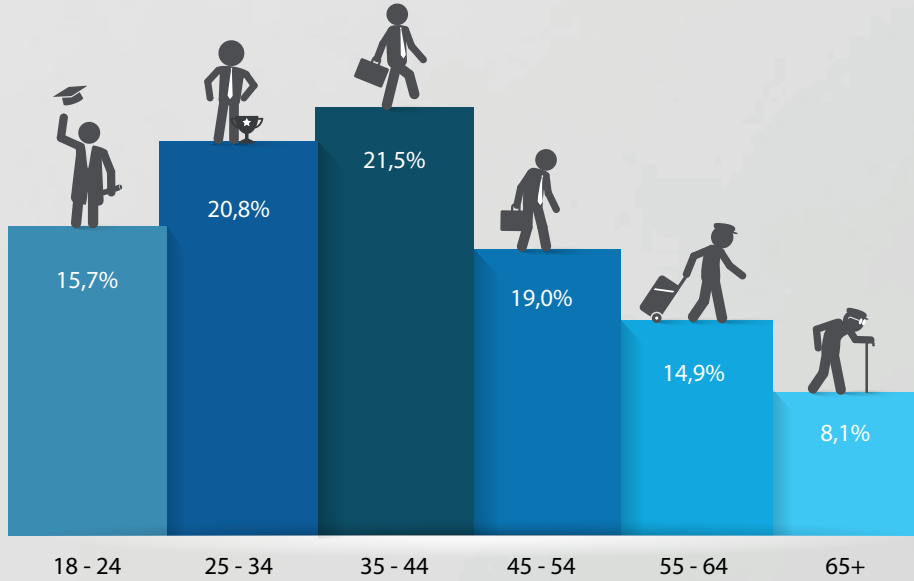
1. Fert Temel Özellikleri

Grafik 1: Cinsiyet dağılımı



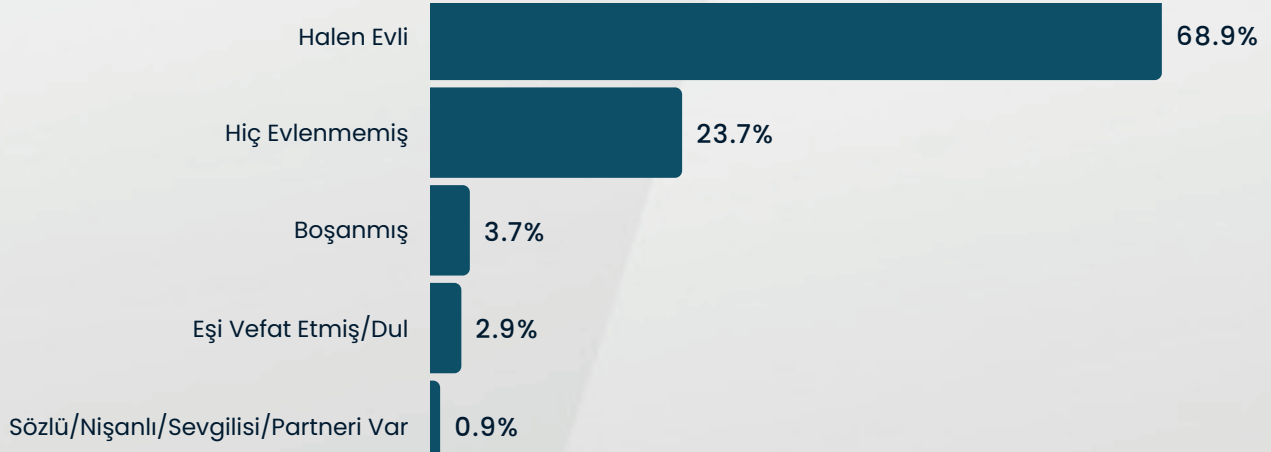
Anketi cevaplayan 1920 kişiden 923'ü (%48,1) kadın 997'si (%51,9) ise erkektir.

Grafik 2: Yaş dağılımı



Ankete katılan kişiler genel olarak **orta yaşlı kişilerden oluşmaktadır**. %42,3'ü 25-44 yaş aralığındadır. En düşük katılım oranları 65 yaş üstü (%8,1) ve 55-64 yaş (%14,9) gruplarında görülmektedir. 18-24 yaş aralığındaki gençler ise katılımcıların %15,7'sini oluşturmaktadır.

Grafik 3: Medeni durum*

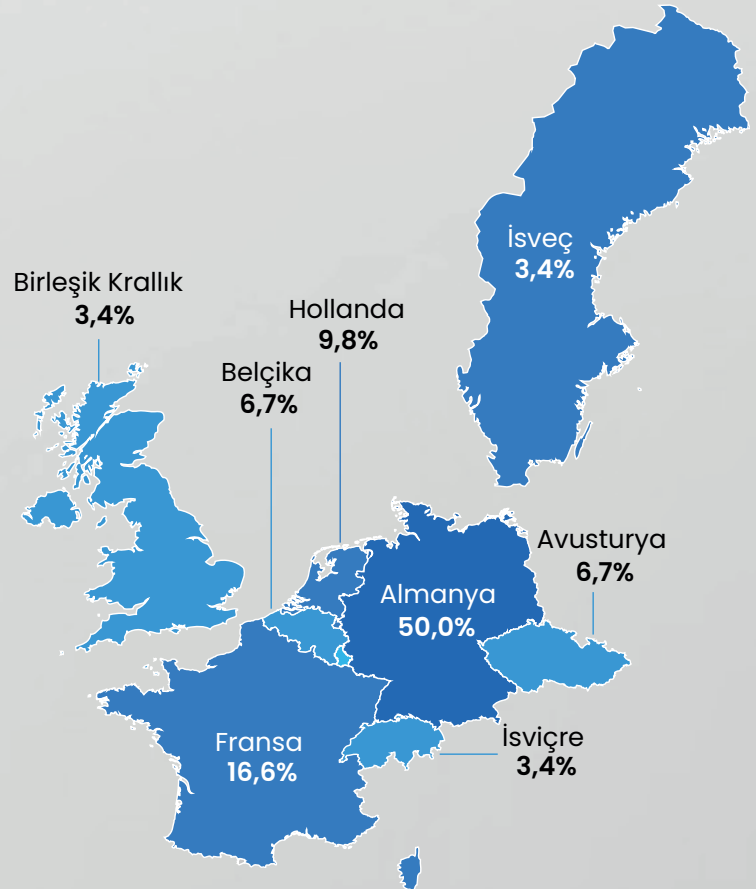


* Bu soruya 1917 kişi cevap vermiştir.

Ankete cevap veren kişilerin **evlilik oranları genel olarak yüksektir**. Ankete cevap verenlerin büyük bir kısmı (%75,5'i) bir evlilik yapmıştır.

Grafik 4: Yaşanılan ülke

Ankete cevap veren kişilerin yarısı Almanya Federal Cumhuriyetinde yaşamaktadır. Her 6 katılımcıdan biri (%16,6'sı) Fransa Cumhuriyetinde, her on katılımcıdan biri (%9,8'i) Hollanda Krallığı'nda yaşamaktadır. Diğer ülkelerden katılımcıların oranları Grafik 4'te verilmektedir.



Tablo 1: Doğum ülkesi

Ülke	Frekans (Sayı)	Yüzde (%)
Türkiye	1244	64,8
Almanya Federal Cumhuriyeti	345	18,0
Fransa Cumhuriyeti	99	5,2
Hollanda Krallığı	66	3,4
Belçika Krallığı	48	2,5
Avusturya Cumhuriyeti	45	2,3
İsviçre Konfederasyonu	21	1,1
İsveç Krallığı	21	1,1
Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda (Birleşik Krallık)	16	0,8
Diğer	15	0,8
Toplam	1920	100

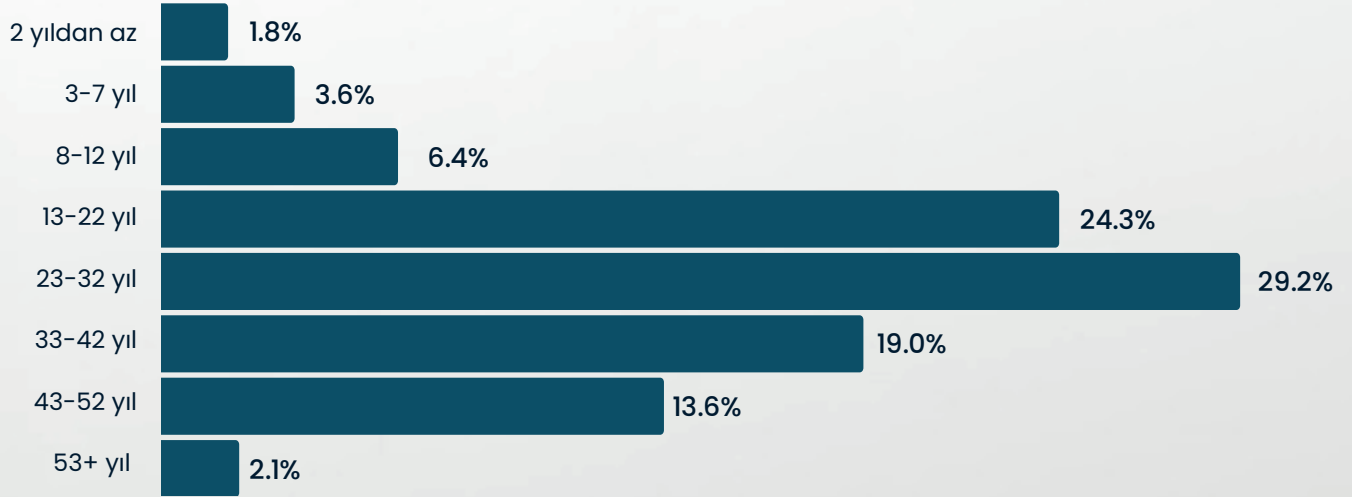
Ankete cevap verenlerin büyük çoğunluğu, **%64,8'i, Türkiye doğumludur**. Bunu %18 ile Almanya Federal Cumhuriyeti doğumlular takip ederken, diğer Avrupa ülkelerinde doğanların oranı çok daha düşüktür.

Tablo 2: Aslen Türkiye'nin neresindensiniz?

İl	Frekans	Yüzde
Konya	76	4,0%
Sivas	69	3,6%
İstanbul	65	3,4%
Yozgat	58	3,0%
Ankara	57	3,0%
Kayseri	54	2,8%
Trabzon	52	2,7%
Kahramanmaraş	49	2,6%
Afyonkarahisar	47	2,4%
Aksaray	45	2,3%
Bursa	43	2,2%
Gaziantep	41	2,1%
Samsun	41	2,1%
Giresun	41	2,1%
Diğer	1182	61,6%
Toplam	1920	100%

Katılımcılar aslen Türkiye'nin birçok farklı illerindendirler ve katılımcılar arasında aslen en çok **Konya (%4)** ilinden olanlar bulunmaktadır.

Grafik 5: Yurt dışında yaşama süresi



Görüşülen kişilerin büyük çoğunluğunun (%63,9'u) yurt dışında yaşama süreleri 23 yıl veya üzeridir. 12 yıl veya daha az süreden beri yurt dışında yaşayanların oranı ise %11,8'dir. Katılımcıların sadece %1,8'i 2 yıldan az bir süredir yurt dışında ikamet etmektedir.

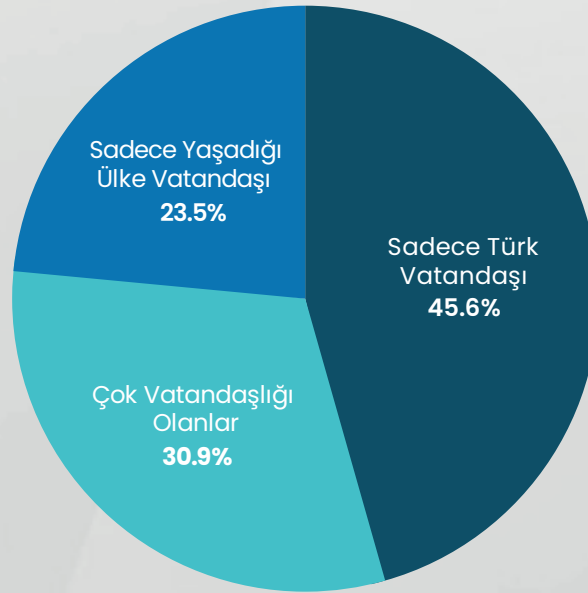
Tablo 3: Hangi ülke vatandaşısınız?*

Ülke	Frekans (Sayı)	Cevapların Yüzdesi (%)	Kişilerin Yüzdesi (%)
Türkiye	1462	58,2	76,1
Almanya Federal Cumhuriyeti	384	15,3	20,0
Fransa Cumhuriyeti	200	8,0	10,4
Hollanda Krallığı	130	5,2	6,8
Belçika Krallığı	116	4,6	6,0
Avusturya Cumhuriyeti	66	2,6	3,4
İsveç Krallığı	52	2,1	2,7
Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda (Birleşik Krallık)	47	1,9	2,4
İsviçre Konfederasyonu	44	1,8	2,3
Diğer	11	0,4	0,6
Toplam	2512	100	130,7

*Birden çok cevap alınmıştır.

Görüşülen kişilerin %76,1'i Türk vatandaşıdır. Cevap verenlerin beşte biri Almanya, onda biri Fransa, %6,8'i Hollanda ve %6'si Belçika vatandaşıdır. Geri kalan katılımcılar sırasıyla, Avusturya, İsveç, Birleşik Krallık ve İsviçre vatandaşlığına sahip olduklarını belirtmişlerdir. Cevap veren kişiler %0,6'sı ise tabloda yer almayan diğer bir ülkenin vatandaşlığına sahiptirler.

Grafik 6: Vatandaşlık durumu



Ankete katılan kişilerin %30,9'u birden fazla vatandaşlığa sahiptir. Ayrıca katılımcıların yaklaşık yarısı (% 45,6) sadece Türk vatandaşlığına, ve dörtte biri de (%23,5) sadece yaşadığı ülkenin vatandaşlığına sahiptir.

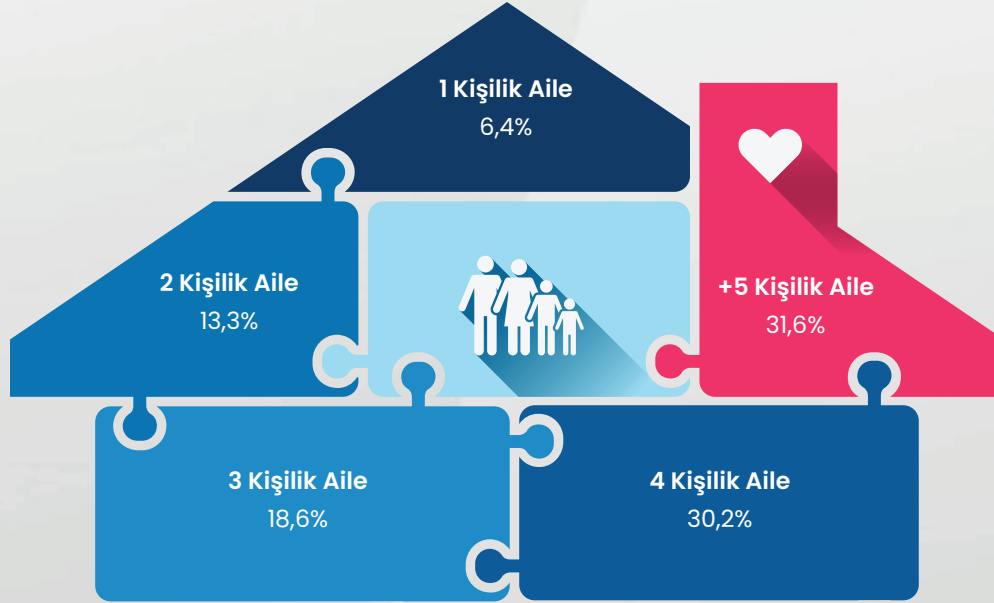
Tablo 4: Hanede sürekli beraber yaşanan kimseler*

	Frekans (Sayı)	Cevapların Yüzdesi (%)	Kişilerin Yüzdesi (%)
Eşi	1291	37,7	67,2
Kızı/Oğlu	1174	34,3	61,1
Anne-Baba	389	11,4	20,3
Kız kardeşi/Erkek kardeşi	302	8,8	15,7
Yalnız yaşıyor	123	3,6	6,4
Torunu	70	2,0	3,6
Gelini/Damadı	24	0,7	1,3
Diğer aile üyeleri/akrabalar	22	0,6	1,1
Nişanlısı/ Sözlüsü/ Sevgilisi/Partneri	14	0,4	0,7
Arkadaşı	8	0,2	0,4
Kayınvalide/Kayınpeder	5	0,1	0,3
Diğer	2	0,1	0,1
Eşinin diğer aile üyeleri/akrabaları	1	0,0	0,1
Toplam	3425	100	178,4

*Birden çok cevap alınmıştır.

Görüşülen kişilerin neredeyse hepsi bir veya birkaç kişi ile yaşamaktadır. Yalnızca %6,4'ü yalnız yaşamaktadır. **En yaygın durum %67,2 oranı ile eşlerin birlikte yaşamasıdır. Bunun yanı sıra, kızı/oğlu olanlar da çoğunlukla birlikte aynı hanede kalmaktadırlar (%61,1).** Ardından daha düşük oranlar ile katılımcıların %20,3'ü anne ve babasıyla, %15,7'si kardeşiyle veya kardeşleriyle yaşamaktadır. Cevap verenlerin %6,4'ü yalnız yaşar iken gelini veya damadıyla ve diğer akrabalarıyla yaşayan kişilerin çok daha az oldukları tespit edilmiştir.

Grafik 7: Hanede yaşayan toplam kişi sayısı



Katılımcılar genel olarak aynı hanede 4 kişi yaşamaktadırlar. Hanede 3 kişi olanların oranı %18,6 ve 2 kişi yaşayanların oranı %13,3'tür.

Tablo 5: Çocuk sayısı*

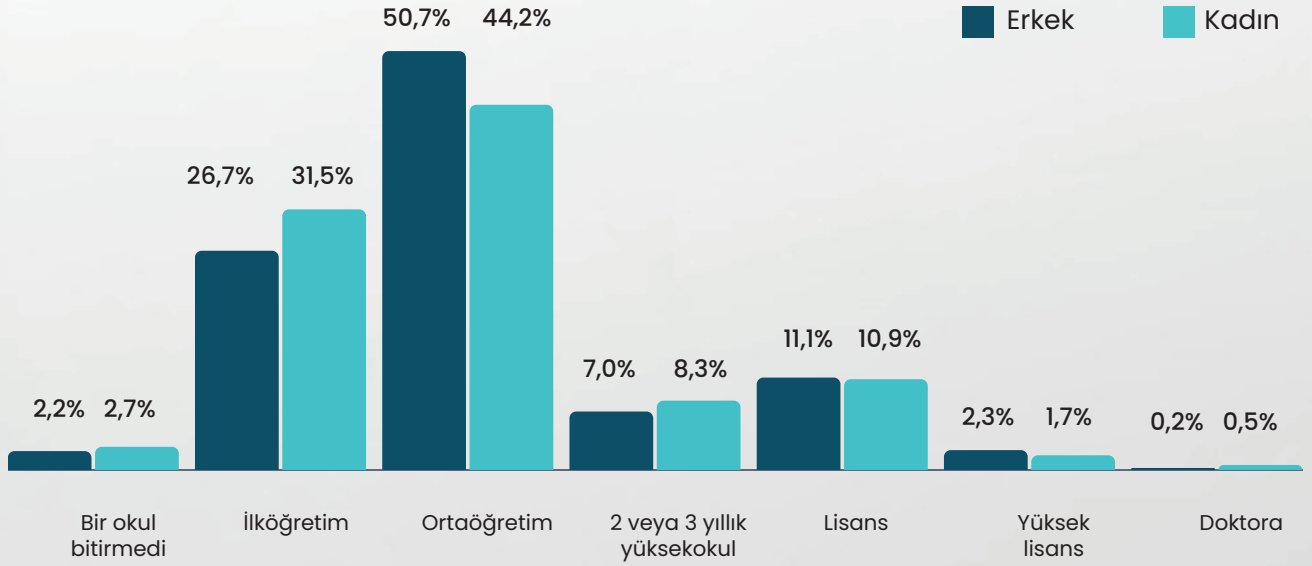
Çocuk sayısı	18-24 yaş (%)	25-34 yaş (%)	35-44 yaş (%)	45-54 yaş (%)	55-64 yaş (%)	65 yaş ve üstü (%)	Toplam (%)
1 Çocuk	5,6	28,7	25,0	19,4	14,8	6,5	100
2 Çocuk		18,7	32,5	23,1	18,8	6,9	100
3 Çocuk		9,0	24,5	30,1	20,1	16,2	100
4 Çocuk		3,7	26,9	29,1	26,1	14,2	100
5+ Çocuk		3,8	7,5	22,6	39,6	26,4	100

* Bu soru en az bir çocuk sahibi olduğunu beyan eden 1355 katılımcıya sorulmuştur.

Katılımcıların yaşları arttıkça sahip oldukları çocuk sayısının da arttığını tespit edebiliriz. 1 çocuğa sahip olduğunu belirten kişilerin %28,7'si 25-34 yaş aralığındaki kişilerdir. 2 çocuğa sahip olan kişilerin %32,5'i 35-44 yaş aralığındaki kişiler iken 3 (%30,1) ve 4 (%29,1) çocuğa sahip olan katılımcıların en yüksek oranı 45-54 yaş aralığındadır. 5 çocuktan fazla çocuğa sahip olan kişiler ise genellikle 55-64 yaş arasındaki katılımcılardır.

2. Eğitim Durumu

Grafik 8: Cinsiyete göre en son mezun olunan okul



Katılımcıların neredeyse yarısı ortaöğretim mezunu kişilerden oluşmaktadır (%47,6). Ortaöğretimden sonra en çok ilköğretim mezunu olanlar gelmektedir (%28,9). Hiç okul bitirmeyen kişilerin oranı yüksek lisans veya doktora mezunu olan kişilerin oranıyla aynıdır (%2,4).

Tablo 6: En son mezun olunan okulun bulunduğu ülke*

Ülke	Frekans (Sayı)	Yüzde (%)
Türkiye	951	50,8
Almanya Federal Cumhuriyeti	477	25,5
Fransa Cumhuriyeti	145	7,7
Hollanda Krallığı	82	4,4
Belçika Krallığı	62	3,3
Avusturya Cumhuriyeti	62	3,3
İsviçre Konfederasyonu	28	1,5
Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda (Birleşik Krallık)	28	1,5
İsveç Krallığı	28	1,5
Diğer	10	0,5
Toplam	1873	100

*Bu soruya 1873 kişi cevap vermiştir.

Görüşülen kişilerin son mezun oldukları okullar büyük çoğunlukla Türkiye’de (%50,8) ve Almanya’dadır (%25,5). Diğer ülkelerdeki okullardan mezun olan kişilerin oranı çok daha düşüktür (%7,7’si Fransa’daki bir okuldan, %4,4’ü Hollanda’daki bir okuldan %3,3’ü Belçika’daki ve %3,3’ü Avusturya’daki bir okuldan mezun olmuşlardır).

Tablo 7: Mezun olunan alan*

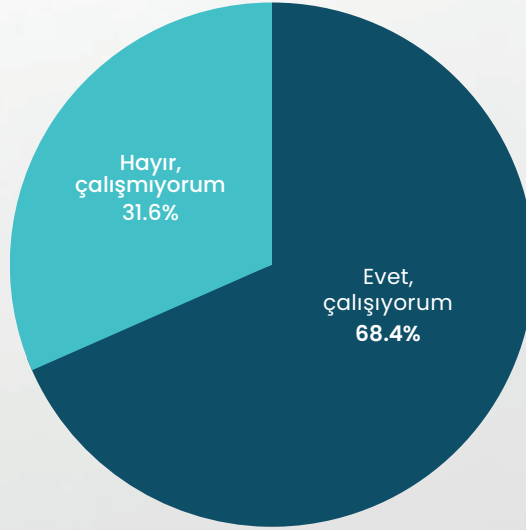
Alan	Frekans (Sayı)	Yüzde (%)
Mühendislik	89	22,0
Diğer	62	15,3
İktisadi ve idari bilimler/Siyasal Bilgiler	53	13,1
Eğitim Bilimleri	39	9,6
Sosyal bilimler	22	5,4
Sağlık bilimleri/Hemşirelik	21	5,2
Uygulamalı Bilimler	20	4,9
Turizm	19	4,7
Dil ve Edebiyat	14	3,5
Hukuk	10	2,5
İlahiyat ve İslami Bilimler	10	2,5
Fen bilimleri	9	2,2
Güzel sanatlar	8	2,0
Mimarlık	8	2,0
Tıp	7	1,7
Spor Bilimleri	6	1,5
Eczacılık	5	1,2
Diş hekimliği	3	0,7
Toplam	405	100

*Bu soruya 2 veya 3 yıllık yüksekokul üzerinde mezun olan 405 kişi cevap vermiştir.

Ankete katılanlar arasında 2 veya 3 yıllık yüksekokul üzerinde mezun olan kişilerin mezun oldukları bölümler oldukça çeşitlilik göstermektedir. En fazla mezun veren bölüm Mühendislik(%22), İktisadi ve idari bilimler/Siyasal Bilgiler(%13,1), Eğitim Bilimleri (%9,6) ve Sosyal bilimlerdir (%5,4). Bu bölümler haricince daha az sıklıkla sağlık bilimleri/Hemşirelik, Uygulamalı Bilimler, Turizm, Dil ve Edebiyat, Hukuk, İlahiyat ve İslami Bilimler, Fen bilimleri, Güzel sanatlar, gibi bölümler gelmektedir. **Cevaplayanlar arasında en çok mühendislik bölümü tercih edilirken, en az tercih edilen bölüm ise diş hekimliği olmuştur.**

3. Çalışma Durumu

Grafik 9: Çalışma durumu



Ankete cevap veren **her on katılımcıdan yaklaşık yedisi (%68,4) herhangi gelir getirici bir işte çalıştığını beyan etmiştir.**

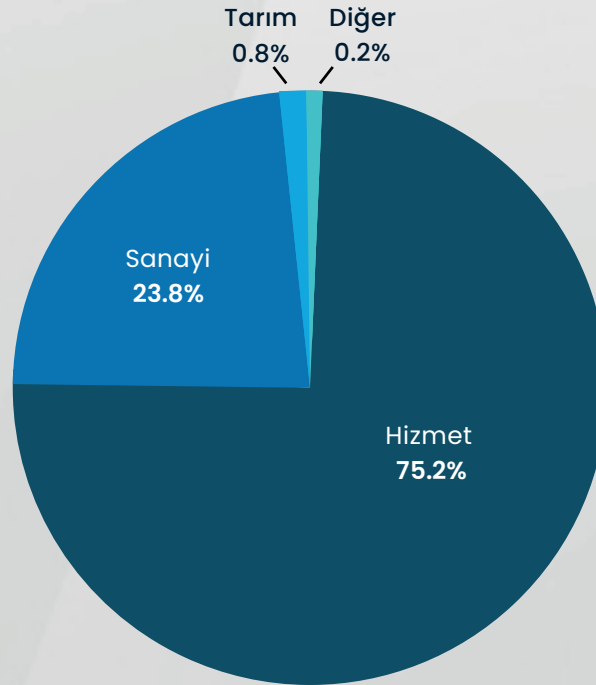
Tablo 8: Çalışmamanızın temel nedeni nedir?*

Nedenler	Frekans (Sayı)	Yüzde (%)
Ev işleri ve/veya ailedeki çocuk, yaşlı, hasta vb. kişilerin bakımı ile meşgul	203	33,5
Emekli	144	23,8
Eğitime ve öğretime devam ediyor	130	21,5
Diğer	28	4,6
Engelli ve/veya kalıcı sağlık sorunları nedeniyle çalışamaz halde	26	4,3
İş bulamıyor/işsiz olup iş arıyor	25	4,1
Yaşlı (emekli değil, ancak çalışmak için yaşlı olduğunu düşünüyor, 65+)	20	3,3
Ailevi ve kişisel nedenler	15	2,5
Eğitime uygun bir iş bulamadığı için	7	1,2
Mevsimlik çalışıyor	3	0,5
Aile işinde/işletmesinde ücretsiz çalışıyor	3	0,5
İrad sahibi (Gayrimenkul/menkul üzerinden elde edilen gelir)	2	0,3
Genel Toplam	606	100

*Bu soruya çalışmayan 606 kişi cevap vermiştir.

Çalışmama sebeplerinin en başında %33,5 oran ile ev işleriyle, ailedeki çocuk, yaşlı veya hasta bakımı gelmektedir. Ardından, emeklilik (%23,8) eğitim (%21,5) en sık dile getirilen sebeplerdir. İş arayan veya iş bulamadığı için çalışmayan kişilerin oranları genel olarak düşüktür (%4,1). Katılımcıların %0,8'i ise ya aile şirketine/işletmesinde ücretsiz çalıştığı için ya da bir yatırım üzerinden elde edilen gelirden dolayı çalışmamaktadır.

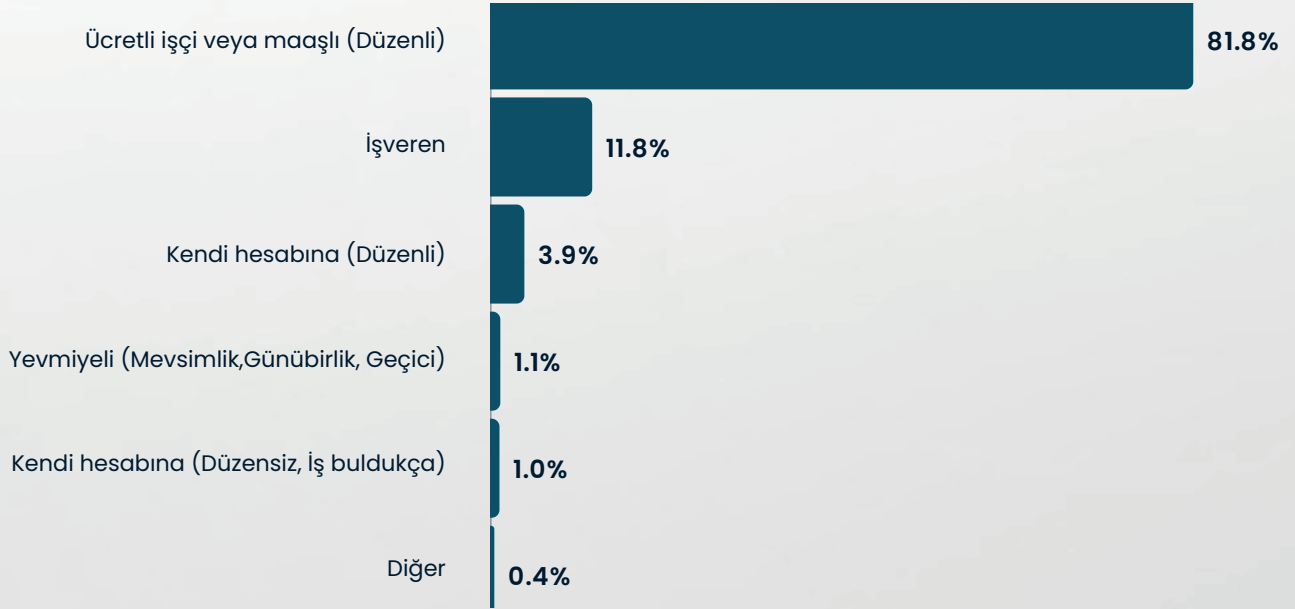
Grafik 10: Hangi sektörde çalışıyorsunuz?*



*Bu soruya çalışan 1314 kişi cevap vermiştir.

Katılımcıların dörtte üçü (%75,2) hizmet sektöründe, yaklaşık dörtte biri de (%23,8'i) sanayi sektöründe ve %0,8'i ise tarım sektöründe çalışmaktadır.

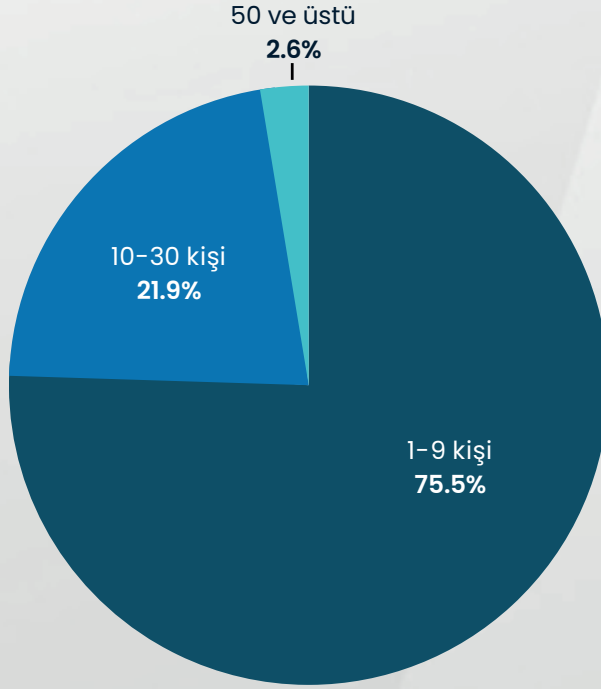
Grafik 11: İşteki statünüz/konumunuz nedir?*



*Bu soruya çalışan 1314 kişi cevap vermiştir.

Bu soruya cevap verenlerin büyük çoğunluğu (**%81,8**) **ücretli işçi veya maaşlı personel olarak çalışmaktadır**. İşverenlerin veya kendi hesabına çalışan kişilerin oranı ise çok yüksek değildir (%15,7). Geriye kalan %2,5'lik oran ise yevmiyeli, kendi hesabına (düzensiz, iş buldukça) ve daha farklı konumlarda çalışan kişilerden oluşmaktadır.

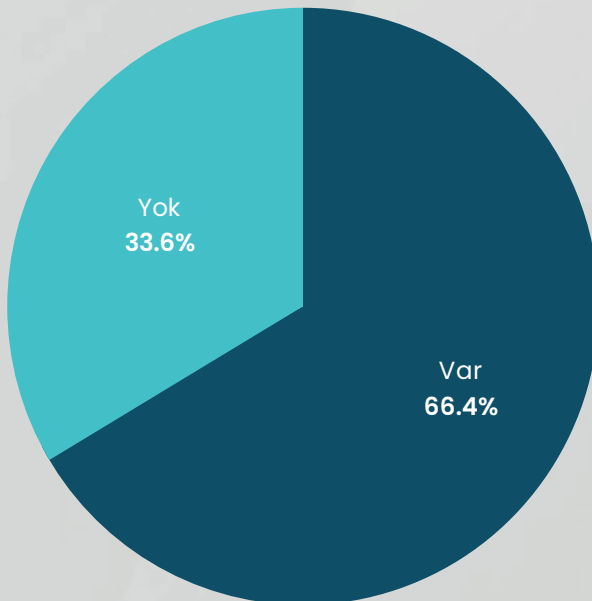
Grafik 12: İşyerinizde düzenli olarak kaç kişi çalışmaktadır?*



*Bu soruya işveren olduğunu belirten 155 kişi cevap vermiştir.

İşyeri sahibi olan kişilerin dörtte üçü (%75,5) işyerlerinde 1 ile 9 arasında kişi çalıştırmaktadırlar. 50 kişi ve üstü çalıştıran orta çaplı ve büyük işletmelerin oranı oldukça azdır (%2,6).

Grafik 13: Herhangi bir geliriniz var mı?*



*Gelir olarak «maaş, kira, ücret, faiz, müteşebbis gelirleri, burs, sosyal transfer vb.» sorulmuştur.

Katılımcıların üçte ikisi (%66,4) bir gelirleri olduğunu ifade etmişlerdir.

02



TÜRKİYE'Yİ ZİYARET

Tablo 9: Türkiye'ye ne sıklıkla geliyorsunuz?*

Ülkeler	Yılda birkaç kez (%)	Yılda bir kez (%)	İki-üç yılda bir (%)	Dört-beş yılda bir (%)	Altı yıl ve üstü (%)	Toplam (%)
Almanya Federal Cumhuriyeti	26,9	62,7	8,2	1,5	0,6	100
Avusturya Cumhuriyeti	18,6	67,4	12,4	0,8	0,8	100
Belçika Krallığı	23,3	63,6	10,9	2,3	0,0	100
Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda (Birleşik Krallık)	41,5	40,0	13,8	3,1	1,5	100
Fransa Cumhuriyeti	16,7	64,2	17,3	1,6	0,3	100
Hollanda Krallığı	20,6	73,0	5,8	0,0	0,5	100
İsveç Krallığı	23,1	56,9	15,4	4,6	0,0	100
İsviçre Konfederasyonu	24,6	66,2	9,2	0,0	0,0	100
Ki-kare: 67.583; sd: 28; p<0,05						

*Bu soruya 1918 kişi cevap vermiştir.

Birleşik Krallık 'da ikamet eden kişiler haricinde, **katılımcıların çoğu Türkiye'yi yılda bir kez, yaz tatillerinde ziyaret etmektedirler (%63,4)**. Birleşik Krallık'ta yaşayan kişiler ise (%41,5) Türkiye'ye yılda birkaç kez geldikleri ifade etmişlerdir. Ülkeleri kıyasladığımızda ise, Türkiye'ye iki-üç yılda bir geldiğini söyleyen kişilerin oranının en yüksek olduğu ülke **Fransa olduğu görülmektedir. (%17,3)**.

Tablo 10: Türkiye'ye geliş amacınız neydi?*

Amaçlar	Frekans (Sayı)	Cevapların Yüzdesi (%)	Kişilerin Yüzdesi (%)
Gezi, eğlence, tatil	1647	47,5	85,8
Yakınları ziyaret (Akraba, arkadaş ziyareti)	1455	41,9	75,8
Kültürel faaliyetler (Tarihi, doğal yerler)	227	6,5	11,8
Sağlık ve tıbbi nedenler	89	2,6	4,6
Ticari ilişkiler, fuar	27	0,8	1,4
Dini faaliyetler	12	0,3	0,6
Toplantı, konferans, kurs, seminer	7	0,2	0,4
Eğitim, staj	6	0,2	0,3
Sezonluk ve kısa dönem işçi	1	0,0	0,1
Toplam	3471	100	180,8

*Bu soruya 1918 kişi cevap vermiştir. Birden çok cevap alınmıştır.

Cevap verenlerin neredeyse tamamının Türkiye'ye gelme sebepleri yaz tatillerini geçirmek (%85,8) ve akraba ve arkadaşlarını ziyaret etmektir(%75,8). Bu bulgunun en önemli sebebi araştırmanın Ağustos ve Eylül aylarında sınır kapılarında yapılmış olmasıdır. Ayrıca, kültürel faaliyetler, sağlık ve tıbbi nedenler de Türkiye'ye ziyaretin önemli sebeplerini oluşturmaktadırlar. Geri kalan kişiler, çok daha az oranlar ile birçok farklı sebepten dolayı geldiklerini ifade etmişlerdir.

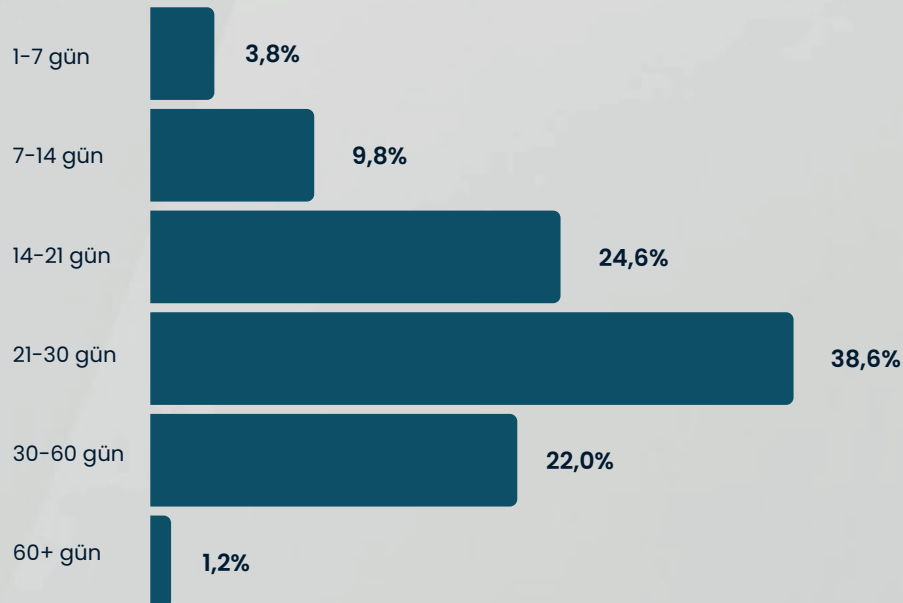
Tablo 11: Bu ziyaretinizde nerelerde konakladınız?*

Cevap	Frekans (Sayı)	Cevapların Yüzdesi (%)	Kişilerin Yüzdesi (%)
Kendi evi/Kendi yazlığı	1060	42,1	55,2
Arkadaş veya akraba evi	824	32,7	42,9
Otel/Pansiyon/Hostel/Tatil Köyü/Kamp/Karavan	591	23,5	30,8
Kiralık ev/Apart	38	1,5	2,0
Diğer	4	0,2	0,2
Toplam	2517	100	131,1%

*Birden çok cevap alınmıştır.

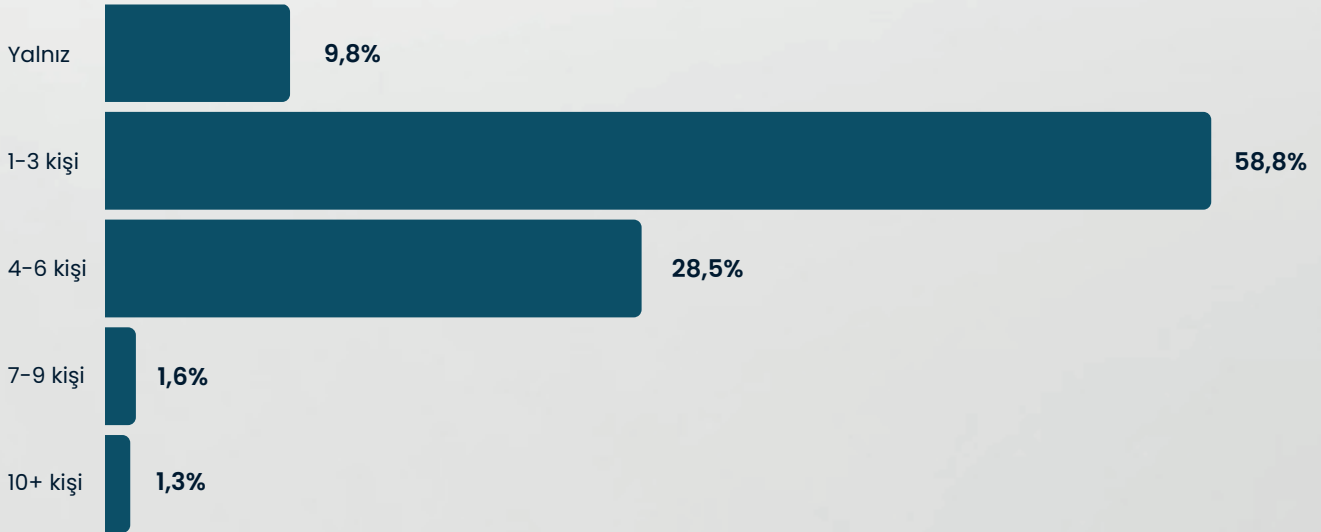
Görüşülen kişilerin yarısından fazlası (%55,2) Türkiye'ye geldiklerinde **kendi evlerinde veya yazlıklarında ve %42,9'u arkadaş veya akraba evinde kalmaktadır.** Ücretli bir şekilde bir otel veya kiralık bir evde kalanların sayısı daha azdır (%32,8).

Grafik 14: Türkiye'de kaç gün geçirdiniz?



Ankete katılan kişiler Türkiye ziyaretlerinde ortalama 27 gün geçiriyor ve genellikle yaşadıkları ülkelerin okullarının tatiline denk gelen yaz dönemini tercih etmektedirler. Görüşülen kişiler, Türkiye’de en çok 21-30 gün arası geçirdiklerini ifade etmişlerdir. 60 günden fazla Türkiye’de kalanların sayısı ise oldukça azdır (cevap verenlerin %1,2’si).

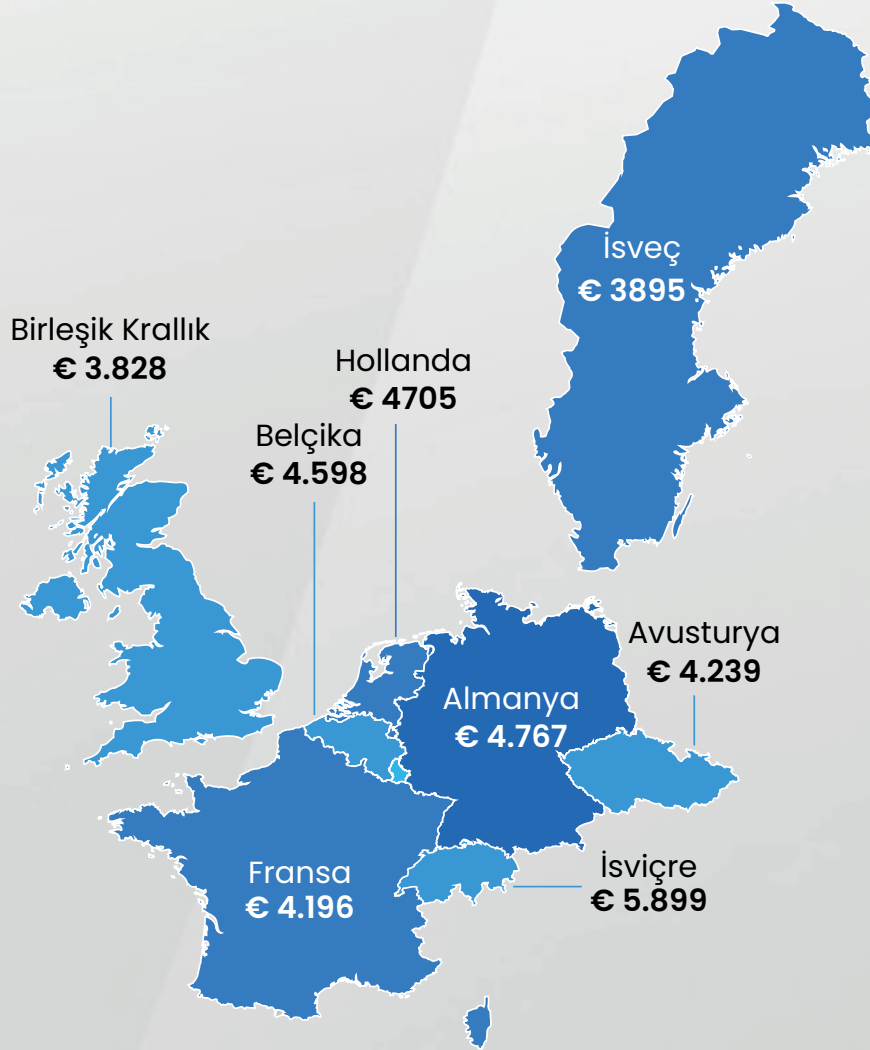
Grafik 15: Türkiye ziyaretinizde ailenizden kaç kişi size eşlik etti?*



*Bu soruya 1914 kişi cevap vermiştir.

Türkiye’ye ziyaretlerde görüşülen kişilere ortalama 3 kişi eşlik etmektedir. Katılımcıların %28,5’i 4-6 kişi ile Türkiye ziyaretlerini gerçekleştirirken %9,8’i yalnız seyahat etmektedir. Geri kalan katılımcılara 7 veya daha fazla kişi eşlik etmektedir.

Grafik 16: Ailece bu ziyaretinizde Türkiye'de yaklaşık kaç avro harcadınız?



Katılımcılar Türkiye'de ailece ortalama 4604 Avro harcama yapmaktadırlar. Ortalama kendi ile beraber 3 kişinin seyahat ettiği bir aile kişi başı 1151 Avro harcama yapmaktadır. Ortalamanın üstünde en fazla harcama yapan kişiler İsviçre (5.899 Avro), Almanya (4.767 Avro) ve Hollanda'dan (4.705 Avro) gelen kişilerdir. Genel olarak yaklaşık bir aylık Türkiye ziyaretinde, katılımcılar ortalama 3828 Avro ile 5899 Avro arası harcama yapmaktadırlar.

03

The image features a dark blue background with a large, stylized graphic on the right side. This graphic consists of three overlapping chevrons pointing to the right. The innermost chevron is a light teal color, the middle one is white, and the outermost one is a slightly darker teal. The chevrons are set against a dark blue background that has a white geometric shape at the top and bottom, creating a sense of depth and movement.

AKTİF YURTTAŞLIK VE SİYASAL KATILIM

1. SİVİL TOPLUM
2. TÜRKİYE SEÇİMLERİ VE SİYASETE İLĞİ
3. YURT DIŞINDAKİ SEÇİMLERE VE SİYASETE İLĞİ
4. DİL KULLANIMI

AKTİF YURTTAŞLIK VE SİYASAL KATILIM

1. Sivil Toplum

Tablo 12: Hangi kuruluşlara üyesiniz?*

Cevap	Türklerin oluşturduğu bir sivil toplum kuruluşu		Diğer sivil toplum kuruluşları	
	Evet (%)	Hayır (%)	Evet (%)	Hayır (%)
Cinsiyet				
Erkek	82,6	17,4	27,3	72,7
Kadın	79,8	20,2	39,3	60,7
	Ki-kare: 0.278; sd: 1; p>0,05		Ki-kare: 3.557; sd: 1; p>0,05	
Yaş Grupları				
18-24	85,2	14,8	48,1	51,9
25-34	67,6	32,4	40,5	59,5
35-44	76,3	23,7	37,3	62,7
45-54	93,2	6,8	18,6	81,4
55-64	82,5	17,5	24,4	75,6
65 ve daha yukarı	81,8	18,2	27,3	72,7
	Ki-kare: 11.500; sd: 5; p<0,05		Ki-kare: 11.331; sd: 5; p<0,05	
Ülkeler				
Almanya	82,4	17,6	30,3	69,7
Avusturya	87,5	12,5	25,0	75,0
Belçika	44,4	55,6	50,0	50,0
Birleşik Krallık	80,0	20,0	20,0	80,0
Fransa	84,1	15,9	25,0	75,0
Hollanda	84,6	15,4	30,8	69,2
İsveç	75,0	25,0	62,5	37,5
İsviçre	83,3	16,7	66,7	33,3
	Ki-kare: 7.950; sd: 7; p>0,05		Ki-kare: 9.575; sd: 7; p>0,05	

Eğitim derecesi				
Bir okul bitirmede	100,0	0,0	0,0	100,0
İlköğretim (ilkokul-Genel Ortaokul)	88,3	11,7	14,8	85,2
Ortaöğretim (Genel lise/ Mesleki veya Teknik lise)	85,7	14,3	32,7	67,3
2 veya 3 yıllık yüksekokul	88,2	11,8	35,3	64,7
Lisans /4 Yıllık yüksekokul veya fakülte	63,6	36,4	50,0	50,0
Yüksek lisans /5 veya 6 yıllık fakülteler dahil	72,7	27,3	36,4	63,6
Doktora/Post Doktora	0,0	100,0	100,0	0,0
	Ki-kare: 15.711; sd: 6; p<0,05		Ki-kare: 18.235; sd: 6; p<0,05	
Genel Toplam	82%	18%	31,62%	68,38%

*Bu soru bir kuruluşa üye olduğunu belirten kişilere sorulmuştur. Cevap vermeyenler analiz dışı bırakılmıştır.

Genel olarak bütün STK üyelerinin ve özellikle **Türk STK** üyelerinin büyük **çoğunluğunu erkekler** oluştursa da, bir STK üyesi olan kadınlar arasında yabancı menşeli bir STK'ya üye olma eğilimi erkeklere göre daha yaygındır.

Türkler tarafından kurulan sivil toplum kuruluşları **genellikle cami** dernekleri veya dini faaliyetler yürüten dernekler olarak öne çıkmaktadır. Bu tür derneklerde **genellikle yaş ortalaması daha yüksektir**. Bu derneklerin faaliyetlerine katılan kişiler kendi dillerinde ibadet etmekte, geleneksel etkinliklere katılmakta ve kültürel bağlarını sürdürmektedirler. Ayrıca bu yaştaki kişilerin genellikle Türkçeleri iyi bir düzeyde olduğu için Türkçe konuşulan STK'lar, dil bariyeri olmadan iletişim kurmalarını sağlamakta ve bu nedenle bu tür derneklere katılımlarını teşvik etmektedir.

18-34 yaş grubunun diğer STK'lara üyelik oranları daha yüksektir. Gençler genellikle yaşadıkları ülkelerde doğmuş ve sosyalizasyonlarını orada tamamlamış oldukları için, yaşadıkları ülkelerdeki yerel STK'lara ilgileri diğer yaş gruplarına göre daha yüksektir. Bu tarz kuruluşlar sosyal sorunlarla yerel düzeyde mücadele etme ve yerel toplumda etkili olma fırsatı sunmaktadır.

Ülke bazında ise, **Belçika haricinde bütün ülkelerde katılımcılar en çok Türkler tarafından kurulmuş STK'lara üyedirler**. Genel yönelim neredeyse her ülkede Türk STK'larına yöneliktir. Ancak, **diğer İsviçre (%66,7), İsveç (%62,5) ve Belçika'da yabancı STK üyelikleri (%50) diğer ülkelere göre daha yüksektir**.

Son olarak **eğitim düzeyi yüksek olanların (lisans, yüksek lisans ve doktora) diğer kişilere göre yabancı STK üyelikleri daha fazladır**.

Tablo 13: Ne tür kuruluşa üyesiniz?*

Kuruluş türü	Cevapların Yüzdesi (%)	Kişilerin Yüzdesi (%)
Dini	42,5	67,1
Kültürel etkinlikler	14,4	22,6
Eğitim	9,2	14,5
Yardım faaliyetleri	7,9	12,4
Spor	5,1	8,1
Siyaset	4,3	6,8
Ticari /İş adamları derneği	1,9	3,0
İşçi derneği	7,6	12,0
Sanat	3,3	5,1
Sağlık	1,4	2,1
Diğer	2,4	3,8
Toplam	100	157,7

*Bu soru bir kuruluşa üye olduğunu belirten kişilere sorulmuştur. Birden çok cevap alınmıştır.

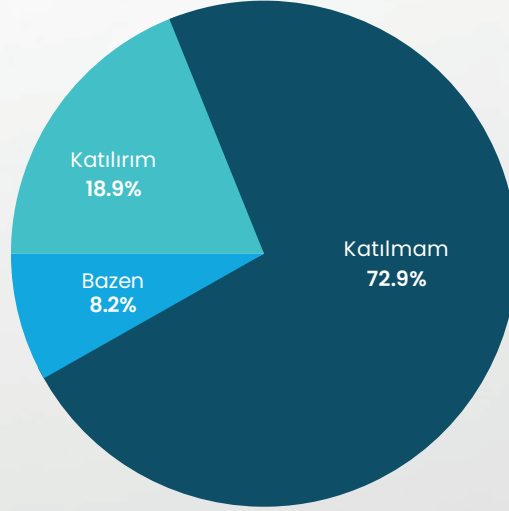
Ankete katılan ve bir sivil toplum kuruluşuna üye olduğunu beyan eden kişilerin **yarısından fazlası dini ve kültürel etkinlikler düzenleyen bir STK'ya üyedir**. Sağlık, sanat veya ticari (iş adamları derneklerine) üyelikler daha az rastlanmaktadır.

Tablo 14: Üye olduğunuz kurum ve kuruluşların faaliyetlerine katılıyor musunuz?

	Katılım (%)	Kısmen/Bazen Katılım (%)	Katılmam (%)
Cinsiyet			
Erkek	68,0	13,3	18,7
Kadın	75,0	14,3	10,7
Ki-kare: 2.563; sd: 2; p>0,05			
Yaş Grupları			
18-24	74,1	7,4	18,5
25-34	59,5	18,9	21,6
35-44	76,3	10,2	13,6
45-54	69,5	11,9	18,6
55-64	68,3	19,5	12,2
65 +	81,8	18,2	0,0
Ki-kare: 7.945; sd: 10; p>0,05			
Ülkeler			
Almanya	72,3	17,6	10,1
Avusturya	50,0	6,3	43,8
Belçika	50,0	10,0	40,0
Birleşik Krallık	100,0	0,0	0,0
Fransa	75,0	11,4	13,6
Hollanda	65,4	7,7	26,9
İsveç	75,0	25,0	0,0
İsviçre	83,3	0,0	16,7
Ki-kare: 21.058; sd: 14; p>0,05			

Kadın katılımcıların dörtte üçü üye oldukları derneklerin faaliyetlerine katıldıklarını beyan etmişlerdir. En fazla katılım ise **65 yaş ve üstü** tarafından gösterilmektedir. Birleşik Krallık, İsviçre, İsveç ve Fransa'da yaşayan Türkler üye oldukları kurum ve kuruluşların faaliyetlerine en yüksek katılımı gösteren gruplardır.

Grafik 17: Üye olup olmadığınızdan bağımsız yurt dışındaki STK'ların faaliyetlerine katılıyor musunuz?*



*Bu soruya 1909 kişi cevap vermiştir.

Katılımcıların sadece %18,9'u üye olup olmaksızın STK'ların faaliyetlerine katılım sağlamaktadır.

Tablo 15: Sivil toplum kuruluşlarının hangi tür faaliyetlerine katılıyorsunuz?*

Faaliyet türü	Frekans (Sayı)		Yüzde (%)	
	Evet	Hayır	Evet	Hayır
Dini faaliyetler	598	1274	31,9	68,1
Eğitim faaliyetleri	511	1376	27,1	72,9
Sanat ve müzik faaliyetleri	395	1490	21,0	79,0
Spor ve eğlence alanında organizasyonlar	510	1373	27,1	72,9
Sendikal faaliyetler	164	1704	8,8	91,2
Siyasi partilerin yapmış olduğu etkinlik ve çalışmalar	81	1801	4,3	95,7
İnsani veya yardım çalışmaları	566	1314	30,1	69,9
Mesleki/profesyonel ve ticari alanda faaliyetler	275	1609	14,6	85,4
Kültürel faaliyetleri	478	1408	25,3	74,7
Hemşehri derneklerinin faaliyetleri	227	1652	12,1	87,9
Diğer	29	1114	2,5	97,5
Genel Toplam	598	1274	31,9	68,1

*Bu soruya 1872 kişi cevap vermiştir.

Ankete katılan kişiler en fazla dini (%31,9), insani veya yardım çalışmaları (%30,1), eğitim faaliyetleri (%27,1), spor ve eğlence (%27,1) faaliyetlerine katılmaktadırlar tarafından **en az rağbet gören faaliyetler ise sendikal organizasyonlar ve siyasi partilerin çalışmalarıdır.**

2. Türkiye'ye Seçimleri ve Siyasete İlgili

Tablo 16: Türkiye'de siyaset ve seçimlere katılım*

	Frekans (Sayı)		Yüzde (%)	
	Evet	Hayır	Evet	Hayır
Türkiye'deki seçimlerde oy kullanabilme hakkınız var mı?	1472	402	78,5	21,5
Türkiye'deki seçimlerde oy kullanabilmek için Yurtdışı Seçmen Kütüğüne Kayıtlı mısınız?	1401	405	77,6	22,4
Konsoloslukta Güncel Adres Kaydınız Bulunuyor mu?	1510	265	85,1	14,9
Önümüzdeki Türkiye milletvekili genel seçimlerinde ve cumhurbaşkanlığı seçimlerinde oy kullanmayı düşünüyor musunuz?	1155	657	63,7	36,3
Türkiye'deki bir siyasi partiye üye misiniz?	51	1826	2,7	97,3
Siyasi kampanyalara ve gönüllü çalışmalarına katılıyorum	63	1801	3,4	96,6
Yurtdışındaki yaşayan Türklerle ilgilenen siyasilerle iletişime geçiyorum.	170	1683	9,2	90,8
Türkiye'nin siyasi yaşamını takip ediyorum.	1290	575	69,2	30,8
Türkiye'deki seçimlerde başkalarını oy kullanmaya teşvik ederim.	470	1389	25,3	74,7
Siyaset hakkında internette (sosyal medya, forumlar, bloglar) herhangi bir paylaşımda bulunuyorum.	118	1748	6,3	93,7

*Cevap vermeyenler analiz dışı bırakılmıştır.

Cevaplayanların %63,7'si 2023 seçimlerinde oy kullanmayı düşündüklerini beyan etmişler (2023 Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin 2. turunda katılım oranı %56,34 olmuştur^{iv}). Türkiye siyasetini (%69,2) yakından takip etme oranı yüksek iken Türkiye'deki bir siyasi partiye üye olma (%2,7) ve yurtdışındaki yaşayan Türklerle ilgilenen siyasilerle iletişime geçme (%9,2) durumu düşük kalmaktadır.

^{iv} <https://sonuc.ysk.gov.tr/>

3. Yurt dışındaki Seçimlere ve Siyasete İlgili

Tablo 17: Yurt dışında siyaset ve seçimlere katılım*

	Frekans (Sayı)		Yüzde (%)	
	Evet	Hayır	Evet	Hayır
Yaşadığınız ülkede yapılan seçimlerde oy kullanabilme hakkınız var mı?	1060	838	55,8	44,2
Yaşadığınız ülkede önümüzde yapılacak seçimlerde oy kullanmayı düşünüyor musunuz?	910	972	48,4	51,6
Yaşadığınız bu ülkede bir siyasi partiye üye misiniz?	96	1806	5,0	95,0
Yaşadığınız ülkede siyasi olarak temsil edildiğimi hissediyorum	515	1296	28,4	71,6
Yaşadığım ülkede Türk kökenliler yeterince siyasette yer almaktadır	608	1187	33,9	66,1
Yurtdışında bölgemi temsil eden siyasilerle iletişime geçiyorum.	208	1676	11,0	89,0
Yaşadığım ülkedeki siyasi hayatı takip ediyorum.	1086	804	57,5	42,5
Yurtdışındaki seçimlerde başkalarını oy kullanmaya teşvik ederim.	331	1555	17,6	82,4
Siyaset hakkında internette (sosyal medya, forumlar, bloglar) herhangi bir paylaşımında bulunuyorum.	99	1789	5,2	94,8

*Cevap vermeyenler analiz dışı bırakılmıştır.

Katılımcıların yarısından fazlasının (%55,8) yaşadığı ülkede oy kullanma hakkı vardır. Ancak buna rağmen siyasi gündemi takip etseler de (%57,5), siyasi olarak temsil edilmediğini (%71,6) düşünmektedirler. Cevaplayanlar **yaşanılan ülkede Türk kökenli yeterince siyasetçinin olmadığını (%61,6) ve yaşadıkları ülkede herhangi bir partiye üye olmadıklarını (%95) belirtmişleridir.**

4. Dil Kullanımı

Tablo 18: Günlük hayatta, bulunduğunuz ülkenin dilini mi yoksa anadilinizi mi kullanıyorsunuz?*

	Türkçeyi (Anadilimi) (%)	Bulduğum ülkenin dilini (%)	Her iki dili (%)
Yaş Grupları			
18-24	14,6	23,8	61,6
25-34	23,8	24,3	51,9
35-44	26,9	19,9	53,2
45-54	33,2	15,4	51,4
55-64	37,6	12,2	50,2
65 +	39,1	5,8	55,1
Ki-kare: 81.215; sd: 10; p<0,05			
Ülkeler			
Almanya	27,9	16,7	55,4
Avusturya	38,0	10,1	51,9
Belçika	29,5	19,4	51,2
Birleşik Krallık	20,0	30,8	49,2
Fransa	25,2	22,0	52,8
Hollanda	31,7	18,0	50,3
İsveç	26,2	26,2	47,7
İsviçre	23,1	18,5	58,5
Ki-kare: 27.189; sd: 14; p<0,05			
GENEL TOPLAM	28,1	18,3	53,6

*Cevap vermeyenler analiz dışı bırakılmıştır.

Cevaplayanların yarısından fazlası genel olarak **günlük hayatlarında hem Türkçeyi hem de yaşadıkları ülkenin dilini kullanmaktadırlar**. En çok Türkçeyi kullananlar 55 yaş ve üstü olan kişiler ve Avusturya (%38) ve Hollanda'da (%31,7) yaşayan kişilerdir. Gençler ise, 18-34 yaş aralığı, yaşadıkları ülkenin dilini günlük hayatta Türkçeden daha fazla kullanmaktadırlar. Ayrıca Birleşik Krallık 'ta yaşayan kişiler de günlük hayatlarında İngilizceyi Türkçeden daha fazla kullanmaktadırlar.

Tablo 19: İş yerinde, bulunduğunuz ülkenin dilini mi yoksa anadilinizi mi kullanıyorsunuz?

	Türkçeyi (Anadilimi) (%)	Bulduğum ülkenin dilini (%)	Her iki dili (%)
Yaş Grupları			
18-24	5,0	58,9	36,1
25-34	7,5	68,4	24,1
35-44	12,6	68,0	19,4
45-54	11,5	62,9	25,5
55-64	20,2	49,8	30,0
65 +	29,5	28,2	42,3
Ki-kare: 144.728; sd: 10; p<0,05			
Ülkeler			
Almanya	11,8	60,0	28,2
Avusturya	20,2	54,3	25,6
Belçika	10,9	61,2	27,9
Birleşik Krallık	12,3	72,3	15,4
Fransa	16,0	61,0	23,0
Hollanda	9,5	56,6	33,9
İsveç	13,8	55,4	30,8
İsviçre	6,2	58,5	35,4
Ki-kare: 26.970; sd: 14; p<0,05			
GENEL TOPLAM	12,7	59,7	27,6

Katılımcılar iş yerinde genellikle buldukları ülkelerin dillerini tercih ederken, Türkçe kullanımının yaşa göre değiştiği gözlemlenmektedir. Türkçe kullanımı en yüksek oranda 65 yaş ve üstü kişiler arasında gerçekleşirken, en düşük oranda ise 18-24 yaş aralığındaki gençler arasında görülmektedir. Genel olarak, yaşı daha büyük olan kişiler Türklerin çoğunlukla çalıştığı iş yerlerinde istihdam edilmiş olmalarından ötürü ve yeni neslin ise birçok farklı iş sektörüne yönelmesinden dolayı, yaş arttıkça Türkçe kullanımı da yükselmektedir.

Tablo 20: Evde aileniz ile birlikteyken, bulunduğunuz ülkenin dilini mi yoksa anadilinizi mi kullanıyorsunuz?

	Türkçeyi (Anadilimi) (%)	Bulduğum ülkenin dilini (%)	Her iki dili (%)
Yaş Grupları			
18-24	59,6	7,9	32,5
25-34	59,4	8,3	32,3
35-44	60,0	8,0	32,0
45-54	65,4	5,8	28,8
55-64	78,0	5,9	16,0
65 +	80,1	4,5	15,4
Ki-kare: 53.463; sd: 10; p<0,05			
Ülkeler			
Almanya	64,8	5,9	29,3
Avusturya	78,3	3,1	18,6
Belçika	72,9	7,8	19,4
Birleşik Krallık	56,9	15,4	27,7
Fransa	60,1	10,4	29,6
Hollanda	65,6	5,8	28,6
İsveç	55,4	9,2	35,4
İsviçre	70,8	6,2	23,1
Ki-kare: 35.037; sd: 14; p<0,05			
GENEL TOPLAM	65,2	7,0	27,8

Özellikle 65 yaş ve üstü olmak üzere, **katılımcılar evde aileleriyle Türkçe konuşmaktadırlar**. Evde en fazla yaşadıkları ülkenin dilini kullananlar ise diğer ülkelere göre Birleşik Krallık'taki (%15,4) ve Fransa'da (%10,4) yaşayan Türklerdir.

Tablo 21: Kitap veya haber okurken, bulunduğunuz ülkenin dilini mi yoksa anadilinizi mi kullanıyorsunuz?

	Türkçeyi (Anadilimi) (%)	Bulduğum ülkenin dilini (%)	Her iki dili (%)
Yaş Grupları			
18-24	23,8	21,2	55,0
25-34	36,8	14,0	49,1
35-44	46,1	12,1	41,7
45-54	53,8	9,1	37,1
55-64	53,7	8,4	38,0
65 +	53,2	3,8	42,9
Ki-kare: 104.311; sd: 10; p<0,05			
Ülkeler			
Almanya	45,5	11,8	42,7
Avusturya	53,5	7,0	39,5
Belçika	46,5	13,2	40,3
Birleşik Krallık	32,3	21,5	46,2
Fransa	43,7	13,5	42,8
Hollanda	41,8	10,6	47,6
İsveç	26,2	13,8	60,0
İsviçre	30,8	12,3	56,9
Ki-kare: 30.046; sd: 14; p<0,05			
GENEL TOPLAM	43,9	12,1	44,0

Katılımcılar kitap veya haber okurken **Türkçeyi sıklıkla kullanmaktadırlar. Ancak katılımcıların büyük çoğunluğu her iki dili de kullandıklarını ifade etmişlerdir.** Ayrıca gençler, haber veya kitap okumak için buldukların ülkenin dilini yaşlılardan daha fazla tercih etmektedirler. Sadece Türkçeyi tercih eden kişiler ise en fazla Avusturya'da (%53,5) en az ise İsveç'te (%26,2) bulunmaktadır.

Cevaplayanlar Türkçeyi çoğunlukla evde kullanırken, her iki dili günlük hayatta ve bulunduğu ülkenin dilini iş yerinde kullanmaktadır.

SONUÇ VE BİBLİYOGRAFYA



SONUÇ

Yurtdışında yaşayan Türklerin sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Halen büyük çoğunluğu Türk vatandaşı olan ve Türkiye ile bağlarını devam ettiren Türk diasporası mensupları, Türkiye için çok büyük önem arz etmektedir. 2014'den beri her seçimde önemli katılım oranlarıyla oy kullanan Türk diasporası en son 2023 seçimlerinde rekor bir katılımla hiçbir diasporanın ulaşamadığı bir katılım oranına ulaşmıştır (1. turda %53,8 ve 2. turda %56,34). Türkiye'deki akraba ziyaretleri ve tatilleriyle, Türk siyasetine olan ilgileriyle ve 60 yılı aşkın bir zamandır yurt dışında yaşamalarına rağmen Türk dilini muhafaza etmeleriyle Türk diasporası Türkiye ile olan bağlarını hiçbir zaman koparmamıştır ve güçlendirmeye devam etmiştir.

Türk diasporası gerek konumları gerekse sorunları bakımından farklılaşan bir topluluk haline gelmiştir. Bu saha çalışması, yurtdışında yaşayan vatandaşlarımıza ilişkin, özellikle Türk Diaspora Endeksi kapsamında (TDE), veri üretilmesi açısından önem taşımaktadır. Araştırmamızda, Türk diasporasının temel özelliklerinin ve güncel durumlarının yanı sıra sivil topluma katılımları, siyasal katılımı ve siyasal ilgisi incelenmeye çalışılmıştır.

Eldeki araştırma verileri, Türkiye'ye yaz tatillerini geçirmek için seyahat eden Avrupalı Türklerin profiline dair bir genel bakış sunmaktadır. Ancak, bu verilerin sadece sınır kapılarında (Kapıkule sınır kapısı ve İstanbul havalimanı) anketler yoluyla toplanması, bazı avantajlara ve dezavantajlara sahiptir.

Zaman ve maliyet açısından, sınır kapılarında anketler yapmak, veri toplama sürecini hızlandırabilmekte ve aynı zamanda maliyetleri düşürebilmektedir. Araştırmacılar sınır kapılarında anketler yaparak, Avrupalı Türklerle doğrudan iletişim kurma fırsatı bulmuşlardır. Bu, katılımcılarla daha yakın bir etkileşim sağlayarak daha kapsamlı ve doğru veriler elde etmeyi mümkün kılar. Ancak sadece sınır kapılarında seyahat eden Türklerden veri toplanması, Türkiye'ye seyahat etmeyen veya farklı bir yöntemle (farklı bir sınır kapısı veya havaalanı) ya da farklı bir dönemde seyahat eden Avrupalı Türklerin temsil edilmemesine yol açabilir. Bu nedenle, elde edilen verilerin genellemeler yaparken dikkatli bir şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu araştırma, Türkiye'ye Temmuz-Eylül aylarında yaz tatillerini geçirmek isteyen Avrupalı Türklerin genel bir profilini yansıtabilir, ancak daha kapsamlı ve temsil edici sonuçlara ulaşmak için farklı veri toplama yöntemleri ve örneklem seçimleri de dikkate alınmalıdır. Bundan dolayı, saha araştırmalarının sayısının artmasını ve periyodik olarak gerçekleştirilmeye devam etmesi büyük önem arz etmektedir. Hem Gümrük kapılarında hem de yurt dışında Türklerin yoğunlukla yaşadıkları ülkelerde bu araştırmaların devam etmesi planlanmaktadır.

Kitlesel olarak işçi göçü 1960'lı yıllarda başlamış olmasına rağmen, Avrupa'daki Türklerin halen büyük bir kısmı Türkiye doğumludur. Bu da, halen çok sayıda yeni göçlerin olduğunu göstermektedir. Ankete katılan kişiler Türkiye'nin çeşitli illerinden gelmektedir ancak en çok İç Anadolu kökenlidirler.

Katılımcıların çoğunluğu yurt dışında uzun süre yaşamaktadır, %63,9'u 23 yıldan daha uzun bir süredir yurtdışında ikamet etmektedir. Katılımcıların yalnızca %1,8'i ise 2 yıldan daha kısa bir süredir yurtdışında yaşamaktadır. Bu veriler, yurtdışında yaşayan Türk vatandaşlarının demografik yapılarını ve dağılımları hakkında bilgi vermektedir.

Katılımcıların büyük bir kısmı halen Türk vatandaşdır (%76,1). Katılımcıların neredeyse yarısı halen sadece Türk vatandaşlığına sahiptirler. Sadece yaşadıkları ülkenin vatandaşlığına sahip olan kişilerin sayısı çok yüksek olmasa bile azımsanamayacak kadar çoktur ve bu da Avrupa'daki Türklerin artık o ülkelerde göçmen statüsünden çıktıklarını ve o toplumların asli unsurları haline geldiklerine işaret etmektedir.

Avrupa'daki Türk toplumunda, genellikle çekirdek ailelerin sıkça görüldüğü ve hane halkı büyüklüğünün Türkiye'deki gibi yaklaşık 4 kişi olduğu gözlemlenmektedir. Bu durum, Avrupa toplumlarında yaygın olan tek kişilik haneler ve tek ebeveynli ailelerden farklılık göstermektedir. Bu veriler, Avrupa'daki Türklerin aile yapısının, yaşadıkları Avrupa toplumlarının aile yapısından ziyade Türkiye'deki aile yapısına benzediğini şeklinde değerlendirilebilir.

Verilere göre, araştırmaya katılan kişilerin genel olarak eğitim seviyelerinin yüksek olmadığı görülmektedir. Ortaöğretim mezunu kişilerin oranı neredeyse katılımcıların yarısını oluşturmakta (%47,6) ve ortaöğretimden sonra en yüksek oran ilköğretim diplomasına sahip olanlara aittir (%28,9). Bununla ilişkili olarak yaptıkları meslekler ve iş yerlerindeki statüleri de değişkenlik göstermektedir. Bu araştırma, Türk diasporasının işgücünün büyük bir kısmının çalışma hayatında aktif olarak yer aldığını ve hizmet sektöründe yoğunlaştığını göstermektedir. Aynı zamanda, kendi işini kurma ve işveren statüsünde bulunma oranının da önemli olduğu görülmektedir.

Malum olduğu üzere, Avrupa'daki Türkler çoğunlukla yaz tatillerinde Türkiye'yi ziyaret etmektedirler. Bu ziyaretler genel olarak hem tatil için hem de akraba ve tanıdık ziyaretleri kapsamında gerçekleşmektedir. Avrupa'daki Türkler ortama 4 kişilik aileleriyle Türkiye'ye geldiklerinde büyük çoğunlukla kendi evlerinde veya akrabalarının evlerinde konaklamaktadırlar. Ortalama bir ay süren bu ziyaretlerde her aile yaklaşık 4 500- 5 000 Avro arası bir harcama gerçekleştirmektedir.

Yurtdışındaki Türkler 1960'lu yıllardan itibaren çok çabuk örgütlenmiş ve dernek çatıları altında toplanmışlardır. Bu dernekler Türk kültürü ve kimliğini korumaları açısından önemli rol oynamışlardır. Ayrıca, çoğu cami ve dini derneklerden oluşan, Türklerin kurdukları STK'lara katılımın yaş ortalaması oldukça yüksektir. Bunun yanı sıra, yaşadıkları ülkelerdeki derneklere üyeliklerde ise, en yüksek oran 18-24 yaş aralığındaki gençlerde görülmektedir. Bu da orada doğup büyüyen Türk gençlerinin, Türk derneklerindeki faaliyetlere katılım ve üyeliklerinin yanı sıra yerel derneklere de aktif katılım sağlayabilme kapasitelerini göstermektedir. Ayrıca daha detaylı bakıldığında, yabancı derneklere üye olan Avrupalı Türklerin eğitim seviyelerinin daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Genel olarak kadınlar, erkeklere göre üye oldukları derneklerin faaliyetlerine daha fazla katılmaktadırlar. Ayrıca yaş grubu esas alındığında ise, üye oldukları derneklerin faaliyetlerine en çok 65 yaş ve üstü katılmaktadır.

Ülke bazında da Birleşik Krallık, İsviçre, İsveç ve Fransa'da yaşayan Türkler üye oldukları kurum ve kuruluşların faaliyetlerine en yüksek katılımı gösteren gruplardır.

Dil kullanımına baktığımızda ise diaspora bünyesinde Türkçenin sıklıkla kullanıldığını görmekteyiz. Özellikle evde, aileleriyle ve yaş ortalaması daha yüksek gruplar arasında Türkçe yaşanan ülkenin diline tercih edilmektedir. Bunun aksine iş yerleri, daha fazla yabancı kişiyle bir arada bulunduğu ve kullanılan dil yaşanan ülkenin resmi dili olduğu için en fazla yabancı dilde konuşulan yerlerdir. İş yerlerinde en fazla Türkçe kullanan kişiler Avusturya'daki Türklerdir. Buradan Avusturya'daki Türklerin genellikle diğer ülkelere göre daha çok Türk işverenler tarafından istihdam edildikleri ve/veya daha fazla Türklerle çalışma eğiliminde olduklarını anlaşılmaktadır. Genel olarak Avrupa'daki Türkler Türkçeyi çoğunlukla evde kullanırken, her iki dili günlük hayatta ve bulunduğu ülkenin dilini iş yerinde kullanmaktadır.

Daha öncede belirtildiği gibi, yurtdışında oylarını kullanabilen Türk vatandaşları her seçimde katılım oranlarını arttırmışlardır. Ne kadar Türkiye'de yaşamaları da, gerek seçimlere katılımlarıyla gerek Türkiye'deki siyasi hayatı takip etmeleriyle Türkiye gündemine ve siyasetine olan ilgilerini göstermişlerdir.

Ankete katılan kişilerin yaklaşık onda yedisi yaşadıkları ülkelerde siyasi olarak temsil edilmediklerini hissetmektedir. Ayrıca, Yurtdışında yaşayan Türklerin tamamı yaşadıkları ülkenin vatandaşlığına sahip olmadıkları için oy verme hakkına da sahip değildirler. Ancak Avrupa'da aşırı sağın yükselişiyle beraber, islamofobik ve ırkçı söylemlerin artış göstermesine ve temsil edilmeme hissine rağmen, ankete cevap veren her on katılımcıdan yaklaşık 6'sı yaşadığı ülkenin siyaseti takip etmektedir ve yaklaşık yarısı da yaşadığı ülkede önümüzde yapılacak seçimlerde oy kullanmayı düşünmektedir.

Son olarak ortaya konulan çalışmanın Türk diasporasının tamamını temsil ettiğini savunmak mümkün değildir. Ancak araştırmanın yapıldığı kısıtlı zaman, mekân ve yöntemde belirtilmiş olan diğer sınırlılıklar da göz önünde bulundurulduğunda, Türk diasporasının genel bir çerçevesini çizmeye yardımcı olacaktır. Her yıl farklı bir tema üzerinden yapılması planlanan bu çalışma, her geçen gün farklılaşan Türk diasporasının gelişiminin takip edilmesi adına büyük önem arz etmektedir.



BİBLİYOGRAFYA

1. Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum Ve Kuruluşlar İle Diğer Kurum Ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (2018, 15 Temmuz). Resmi Gazete. Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/07/20180715-1.pdf>
2. Brannen, J. (Ed.). (1992). *Mixing Methods: Qualitative and Quantitative Research* (1st ed.). Routledge.
3. Cohen, R. (2008). *Global Diasporas: An Introduction* (2nd ed.). Routledge.
4. *Contributions and Counting: Guidance on Measuring the Economic Impact of your Diaspora beyond Remittances*, (2021). International Organisation For Migration (İOM), Geneva.
5. Délano, A. Gamlen, A. (2014) *Comparing And Theorizing State–Diaspora Relations*, *Political Geography*, Volume 41, Pages 43–53.
6. *Diaspora Remittances Survey*, (December 2021). Central Bank of Kenya.
7. Dolan, L. R., & Zeitz, A. O. (2019). *Financing Development at Home: A Survey Experiment on Diaspora Members*.
8. Dufoix, S. (2003). *Les Diasporas*. Presses Universitaires de France.
9. Dufoix, S. (2011) *La Dispersion. Une Histoire Des Usages Du Mot Diaspora*, Paris, Éditions Amsterdam.
10. *Dünya Değerler Araştırması, Araştırma formu*. (2011). World Values Survey. Bahçeşehir Üniversitesi.
11. Erdoğan, M. M. (2015). *Avrupa’da Türkiye Kökenli Göçmenler ve ‘Euro-Turks- barometre’ Araştırmaları* . *Göç Araştırmaları Dergisi* , (1) , 108-148 .
12. Gelb, S., Kalantaryan, S., McMahon, S. and Perez Fernandez, M. (2021). *Diaspora Finance For Development: From Remittances To Investment*, Publications Office of the European Union, Luxembourg.
13. Gündoğmuş, B. (2021). *Yurt Dışı Türklerin Siyasal Katılımında Yurt Dışı Seçim Çevresi: Niçin Ve Nasıl?* . *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* , 31 (2) , 765–779.
14. Laguerre, M.S. (2015), *Cosmonational Integration of Diaspora Enclaves*, *Revue européenne des migrations internationales*, vol. 31 – n°2, p55-78.
15. Sakman, T. (2013). *Türk Diasporasının Avrupa siyasal sistemine katılım süreçlerinin analizi: Almanya, Hollanda, Belçika örneğinde*. Yüksek lisans Tezi, Harp Akademileri Komutanlığı.
16. Sheffer, G. (2003). *Diaspora Politics. At Home Abroad*, New York, Cambridge University Press.
17. T.C Kültür ve Turizm Bakanlığı, *Sınır İstatistikleri, 2022 Yılı Sınır Giriş-Çıkış İstatistikleri*. Erişim adresi: <https://yigm.ktb.gov.tr/TR-249709/yillik-bultenler.html>
18. T.C. Yüksek Seçim Kurulu, *Sandık Sonuçları ve Tutanakları*, <https://sonuc.ysk.gov.tr/>.
19. *Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Yurtdışı Vatandaşlar Çalışma Alanları*, <https://ytb.gov.tr/daireler/yurtdisi-vatandaslar>.



T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA
TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI



T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA
TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI